

Mutor

JULIJ 2002

- ▶ **4. redna skupščina SAZAS-a**
- ▶ **Predstavitev članov organov upravljanja SAZAS-a**
- ▶ **Davčna inšpekcija:
V poslovanju SAZAS-a
ni nepravilnosti**

Istok Žagar

Uvodnik

Po dolgem premoru je pred vami nova številka Avtorja – glasila Združenja SAZAS. Ta številka je v celoti posvečena 4. redni skupščini Združenja SAZAS, na kateri je bilo povedanih veliko različnih mnenj – tako o delovanju samega združenja kot o okolju, v katerem deluje. V našem so bili vsi udeleženci skupščine enotni – ko gre za delovanje Združenja SAZAS, je bilo predvsem izpostavljeno pomanjkljivo obveščanje članov o delu na področju uveljavljanja avtorske zaščite. To pomanjkljivost že odpravljamo – Avtor bo odslej izhajal štirikrat letno, kot je bilo predvideno ob njegovem nastanku. Poleg obveščanja o aktualnih problemih, s katerimi se sooča Združenje SAZAS pri uveljavljanju avtorske zaščite, bodo v Avtorju predstavljene tudi teme, zanimive tako za ustvarjalce kot za širšo javnost. Do konca leta bo hkrati dokončana spletna stran Združenja SAZAS, ki bo poleg aktualnih informacij vsebovala vse akte združenja, informacije o repertoarju, ki ga združenje ščiti, ter omogočala avtorjem in uporabnikom neposredno komunikacijo v zvezi s prijavljanjem del, spremembami statusa, prijavami uporabe del, ipd. To pomeni, da bo problem informiranosti članov in širše javnosti o delovanju Združenja SAZAS v celoti odpravljen do konca tekočega leta.

Veliko težje bo odpraviti težavo, ki je nastala v drugi polovici preteklega leta, v prvi polovici tega leta pa že dobila oblike odprte vojne proti Združenju SAZAS. V pripravi anonimne prijave davčni upravi o davčnih utajah na Združenju SAZAS so sodelovale skoraj vse komercialne radijske in televizijske postaje. Sočasno je pobudnik te akcije (ki naj bi bil dejanski ali slamnati lastnik velikega števila komercialnih radijskih postaj) poskušal ustanoviti novo kolektivno organizacijo za zaščito glasbenih avtorskih pravic, ki bi po morebitnem preklicu dovoljenja Združenja SAZAS v celoti prevzela njegovo funkcijo. Dodatna podpora uporabnikom je prišla s strani novega direktorja Urada RS za intelektualno lastnino, ki je s svojimi neutemeljenimi, nekajkrat tudi neresničnimi izjavami ter javnimi grožnjami o odvzemu dovoljenja Združenju SAZAS in preklicu tarif, dejansko dal podporo nadaljevanju kraje intelektualne lastnine, ki v nekaterih primerih traja od ustanovitve Združenja SAZAS do danes.

Vse to pomeni, da bo pot do dejanske uveljavitve zaščite individualnih avtorskih pravic (zaščita korporativne intelektualne lastnine v Sloveniji zelo dobro deluje) še izredno težka. Pomembno pa je, da na tej poti nismo sami. V reševanje nastalih problemov se je aktivno vključil Evropski komite Mednarodne konfederacije avtorskih društev – CISAC. Predstavnik Evropskega komiteja je že obiskal Združenje SAZAS, v oktobru pa bo uradno obiskal tudi predstavnike izvršnih oblasti R Slovenije. O urejenosti avtorskih pravic v Sloveniji bo poročal neposredno CISAC-u, ta pa bo svojo oceno stanja v Sloveniji posredoval pristojnim organom EU. Poleg tega je Evropski komite CISAC-a organizacijo naslednjega srečanja evropskih avtorskih društev leta 2003 poveril Združenju SAZAS. S tem bo CISAC počastil tudi 10. obletnico našega delovanja.

Eno je jasno – še naprej bomo vztrajali na že doseženem nivoju zaščite avtorskih pravic in si prizadevali, da v najkrajšem roku dosežemo enake rezultate na področjih, ki še vedno niso avtorsko-pravno urejena. Kritično obdobje, skozi katerega se trenutno premikamo, mora biti zaključeno tako, da vsi današnji nasprotniki avtorske zaščite končno dojamejo, da v sodobni, civilizirani družbi ni možno uporabljati avtorskih del brez dovoljenja in brez plačila. Zlasti to velja za glasbeni repertoar, ki je v strukturi stroškov radiodifuznih organizacijah prepričljivo na prvem mestu po svojem obsegu in prepričljivo na zadnjem mestu po svoji ceni.

Izid volitev 4. redne skupščine SAZAS-a

V Upravni odbor so bili izvoljeni:

- Dušan Bavdek
- Janez Bončina
- Janez Gregorc
- Milko Lazar
- Ivo Petrič
- Jure Robežnik
- Ivan Sivec
- Lojze Slak
- Dušan Velkaverh

V Odbor za zaščito avtorskih pravic so bili izvoljeni:

- Jani Golob
- Primož Grašič
- Patrik Greblo
- Tomaž Habe
- Andrej Misson

V Nadzorni odbor so bili izvoljeni:

- Alojz Ajdič
- Tomaž Kozlevčar
- Zoran Predin

V Disciplinsko sodišče so bili izvoljeni:

- Vladimir Hrovat
- Tadej Hrušovar
- Janez Per

Novi organi upravljanja z izjemo nadzornega odbora so se konec junija sestali na konstitutivni seji, na kateri so izvolili predsednike in podpredsednike. Za predsednika Upravnega odbora je bil izvoljen Dušan Velkaverh, za podpredsednika Ivo Petrič. Za predsednika Odbora za zaščito avtorskih pravic je bil izvoljen Andrej Misson, za podpredsednika Tomaž Habe. Za predsednika Disciplinskega sodišča je bil izvoljen Tadej Hrušovar. Nadzorni odbor se bo na konstitutivni seji sestel septembra. ■

Informacije o skupščini

13. junija 2002 je bila v Veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani 4. redna skupščina Združenja SAZAS. Skupščine so se udeležili 104 redni člani SAZAS-a, 5 izrednih in zunanjih članov SAZAS-a in dva predstavnika Urada RS za intelektualno lastnino, navzočih pa je bilo tudi pet novinarjev.

Na skupščini so bile obravnavane sledeče teme:

1. Izvolitev delovnega predsedstva
2. Izvolitev zapisnikarja, dveh overovalcev in volilne komisije
3. Poročilo predsednika Upravnega odbora
4. Poročilo predsednika Odbora za zaščito avtorskih pravic
5. Poročilo predsednika Nadzornega odbora
6. Poročilo direktorja
7. Razprava o poročilih
8. Spremembe statuta
9. Potrditev cenusa za redno članstvo
10. Volitve organov društva
11. Poročilo volilne komisije o izidu volitev
12. Resolucije
13. Razno

Predsednik Upravnega odbora Dušan Velkaverh je svoje poročilo ustno dopolnil. Poudaril je, da je bil na podlagi sklepov ustanovne skupščine SAZAS-a upravni odbor sestavljen po načelu enakopravne zastopnosti vseh avtorjev glede na različne glasbene zvrsti. Upravni odbor je v preteklih štirih letih večino svojih odločitev sprejel soglasno in ravno soglasnost članov ter enakopravna zastopnost le-teh v organih SAZAS-a sta tudi osnovi za delovanje SAZAS-a v prihodnosti.

SAZAS je v obdobju med skupščinama sklenil veliko število novih pogodb z uporabniki. Dosežen je bil tudi načelen dogovor o začetku pogajanj s POP TV in Kanalom A, za kar si je SAZAS prizadeval več kot pet let. Pojavili pa so se zapleti v odnosih z RTV Slovenija. Slednja je po

poteku pogodbe 31. 12. 2000 zmanjšala plačevanje nadomestila na 2/3 plačil v primerjavi s predhodnim letom. Pogajanja, ki so se začela pred iztekom leta 2000, so se dodatno zavlekla tudi zaradi kadrovskih sprememb na RTV Slovenija.

Posebej je bil izpostavljen problem repertoarske politike RTV organizacij. Slovenski glasbeni ustvarjalci bi se morali skupno zavzeti za večji odstotek izvajanja in predvajanja domače glasbe vseh zvrsti.

Predsednik Dušan Velkaverh je za zaključek poudaril, da naj člani SAZAS-a vztrajajo na enakopravni zastopnosti v organih upravljanja SAZAS-a, na medsebojnem razumevanju in soglasnem odločanju, saj je to pot do SAZAS-ovega uspeha.

Svoje poročilo je ustno dopolnil tudi direktor SAZAS-a Istok Žagar. Poudaril je, da je bilo zadnjih osem mesecev zaradi koncentrirane negativne akcije večjega števila uporabnikov najtežje obdobje v kratki zgodovini delovanja SAZAS-a. Uporabniki so želeli SAZAS-u vsiliti svoje tarife za uporabo glasbe, ki bi bile pod veljavnimi evropskimi kriteriji, ali celo prekiniti njegovo delovanje. Od lanskega oktobra do začetka junija letos se je strokovna služba soočila z dvema inšpekcijskima kontrolama: revizijsko in davčno. A glede na to, da sta zapisa obeh kontrol pozitivna, je SAZAS nedvomno dokazal, da deluje skladno z zakonodajo in je navsezadnje ena izmed redkih ustanov v Sloveniji z urejenim finančnim poslovanjem.

V prihodnje lahko strokovna služba svoj servis avtorjem še izboljša. Vendar bitka, ki se je začela in še traja, ni bitka strokovne službe, pač pa bitka avtorjev. Če se bodo slednji znali postaviti za svoje pravice, in to ne samo za avtorske, bodo zagotovo zmagali. V Sloveniji še vedno vlada prepričanje, da je avtor lahko vesel izvedbe svojega dela v smislu, da je radijsko oddajanje skladbe promo-

cija avtorja, za kar bi moral avtor celo plačati uporabniku in ne obratno. Temeljna dolžnost avtorjev je dokazati uporabnikom, da temu ni tako. Strokovna služba SAZAS-a bo svoje delo opravljala korektno kot doslej. Prizadevala si bo, da bodo avtorji prejeli avtorske honorarje v čim krajšem času z minimalnimi stroški zaščite.

V razpravi, ki je sledila, je Ivo Petrić ugodoma prebral izjavo Društva slovenskih skladateljev, ki so jo člani SAZAS-a podprli in podpisali. Naslednji dan je bila v obliki sporočila za javnost poslana slovenskim medijem. V nadaljevanju so se razpravljavci podrobneje dotaknili splošnega stanja na področju avtorskih pravic v Sloveniji, odnosa države do SAZAS-a, družbeno-pravnih pogojev, v katerih deluje SAZAS, odnosov med SAZAS-om in uporabniki glasbenih del, potrebe po podpiranju večjega deleža slovenske glasbe v radijskih in televizijskih sporedih, spoštovanja moralnih pravic av-

torjev in nekaterih tehničnih podrobnosti v zvezi s potencialnimi možnostmi za izboljšanje delovanja zaščite avtorskih pravic v praksi. S svojimi širše zastavljenimi razmišljanji sta izstopala Zoran Predin in Tomaž Domicelj, ki sta med člani skupščine požela odobravaljoči aplavz. Razprava se je kar nekaj časa vrtela tudi okrog pogojev za sprejem avtorjev med redne člane SAZAS-a. Predvsem nekateri mlajši avtorji so ob predlogu za zvišanje cenzusa, potrebnega za sprejem v redno članstvo, iz obstoječe protivrednosti 1.000 DEM v zadnjih treh zaporednih letnih obračunih iz naslova javnega izvajanja in javnega predvajanja na protivrednost 1.000 EUR v zadnjih treh zaporednih letnih obračunih, izrazili občutek zapostavljenosti. Menili so, da bi takšno zvišanje okrepilo elitizem in mlajšim avtorjem, katerih honorarji ne dosegajo omenjenega zneska, pišejo pa kakovostno glasbo in imajo tako velik ustvarjalni potencial kot tudi modernejši pristop k vodenju združenja, onemogočilo aktivno sodelovanje v njem. Ostali so menili, da ne bi bilo dobro, da SAZAS stavi na masovnost članstva, pač pa na to, da naj bi bili v redno članstvo sprejeti avtorji s širšim ustvarjalnim opusom. Navsezadnje so sklenili, da cenzus 1.000 EUR ni previsok, poleg tega pa Statut SAZAS-a za sprejem v redno članstvo predvideva tudi kriterij izjemnih umetniških dosežkov. Skupščina je predlog za zvišanje cenzusa sprejela. Prav tako je sprejela predlog za spremembo besedila 3. stavka 1. alineje 24. člena Statuta SAZAS-a, iz katerega se črta beseda praviloma, tako da se besedilo namesto "Redna seja skupščine je praviloma enkrat letno" zdaj glasi: "Redna seja skupščine je enkrat letno." Skupščina je pooblastila UO SAZAS-a, da sprejeto spremembo pošlje v potrditev Uradu RS za intelektualno lastnino. Redne skupščine SAZAS-a bodo v prihodnje vsako leto meseca junija, česar so se redni člani razveselili, saj pričakujejo, da bodo redna srečanja pomembno prispevala k razumevanju in sodelovanju med glasbenimi avtorji in s tem posledično k nadaljnjemu dvigovanju nivoja avtorske zaščite.

Sledile so volitve novih organov SAZAS-a. Po razglasitvi rezultatov volitev je Dušan Velkaverh zaželel uspešno delo novo izvoljenim organom SAZAS-a. Še enkrat je poudaril, da SAZAS bolj kot kdaj koli prej v svojih članskih vrstah potrebuje enotnost in medsebojno razumevanje. Naloga SAZAS-a je avtorjem zagotoviti čim boljše materialne možnosti za ustvarjalno delo. Novi člani upravnih organov SAZAS-a se bodo nedvomno trudili za dosego tega cilja. K lažjemu in bolj gladkemu reševanju težav avtorjev pa bo prispevalo tudi to, da se bo skupščina SAZAS-a odslej sestajala vsako leto.

“

V naši državi pravosodje deluje na tak način, da je lopov, če ima dobrega zagovornika, v hitu na prostosti. POP TV je za pravice prenosa nogometnega prvenstva po nepotrjenih podatkih plačala 2.500.000 dolarjev, nacionalna televizija pa je plačala 50.000 dolarjev za 90 sekundne spote z izjemnimi komentarji gospoda Milovanoviča. V sodnem procesu med Tomažem Domicljem in POP TV se je slednja že dvakrat pritožila, čeprav je bila razsodba na prvostopenjskem sodišču v sodnem postopku, ki traja že več kot dve leti, dvakrat razsojena v korist Tomaža Domiclja. V

sodnem postopku med Tomažem Domicljem in Krko je bila zadnja civilna razprava razpisana lanskega marca. Sodnica, ki je specialist za tovrstne zadeve, zadnje čase obravnava ločitve, ki jih lahko naredi šest na dan. Na ta način Sloveniji upada odstotek nerazrešenih sodnih postopkov, kar je pomemben podatek za Evropsko unijo. Ironično povedano je prav, da se država v primeru POP TV ne izpostavi. Idealna rešitev bi bila

izključitev frekvence, vendar je potrebno postopek voditi na sodišču, kar pa traja štiri do pet let. Na koncu bo POP TV zapustila Slovenijo in odšla v nove kavbojske države, ki jih je v Afriki zelo veliko, v Natu jih je trenutno 19, jih bo pa kmalu 22. Ameriški kavboji, ki so k nam prišli s Češke, in POP TV natančno vedo, kaj delajo. V tem primeru se avtorji ne smejo zanašati na državo, temveč sami nase. Vsi avtorji na današnji skupščini se zavedajo, zakaj so se je udeležili. Ne samo zaradi tega, ker je bila problematika v zvezi s SAZAS-om sprožena na nepošten način. SAZAS je organizacija, ki dela dobro. Nekateri so jo hoteli uničiti in ustanoviti enako paralelno organizacijo, kot se je pred stotimi leti zgodilo v Ameriki. V kontekstu vsega, kar se dogaja, je dejstvo, da je denarja vedno manj. Nekateri izvajalci so s Kanalom A in POP TV z veseljem podpisali pogodbe z vednostjo, da nobena izmed omenjenih televizijskih hiš ničesar ne plačuje. Na tej skupščini so bile sprožene prave reakcije proti neplačnikom. Na ta način bo končno priznan tudi poklic glasbenika kot resen in spoštovan, ne pa da je obravnavan kot poklic klovn. Če ne bi bilo avtorstva, bi ljudje še vedno živeli v temnih jamah in čakali na strelo, da bi prišli od ognja.”

Tomaž Domicelj o pogojih, v katerih delujejo SAZAS in slovenski glasbeni avtorji

“

Na tej skupščini se veliko govori, vendar na konkretna vprašanja ni jasnih odgovorov. SAZAS bi moral ustanoviti urgentno komisijo oziroma organ, sestavljen iz članov ostalih organov upravljanja SAZAS-a, ki bi bil sposoben od danes na jutri reagirati na določene probleme. SAZAS preveč pasivno sledi hitrim spremembam v svetu.”

Primož Peterca o odzivanju SAZAS-a na aktualne probleme

“

Avtor, katerega skladbe se vrtijo na 40 lokalnih in komercialnih radijskih postajah, se čuti prikrajšanega, če je v vzorec obdelave vključenih samo enajst radijskih postaj. SAZAS mora štiti vse avtorje enakovredno. V dobi računalnikov bi morali biti izdelani računalniški programi, s katerimi bi bil prenos podatkov iz radijske postaje na SAZAS avtomatičen. Na ta način bi bile vse registrirane izvedbe dnevno na vpogled avtorju.”

Jožef Sečnik o obdelavi programskih podatkov

Odbori SAZAS-a

UPRAVNI ODBOR

Janez Bončina
Leto pooblastila: 1993

Janez Bončina, skladatelj, aranžer, avtor besedil in izvajalec zabavne glasbe je rojen 18. decembra 1948 v Ljubljani. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril leta 1967. Do danes je samostojno ali s skupinami izdal 27 albumov in mnogo kompilacij. Iz njegovega glasbenega opusa 150 del so najbolj znane uspešnice: Gvendolina, kdo je bil, Zlata obala, Majko zemljo, Kolo, Domovina moja, Florida, Ob šanku, Ta noč je moja, Navali narod na gostilne, Poet, Kadar ognji dogorijo, Abraham, Canzone Italiana, Staro vino, Delo mi ne leži... Na dolgem seznamu imen domačih in tujih izvajalcev, s katerimi je sodeloval ali še vedno sodeluje, so med drugimi: Helioni, Tomaž Domincelj, Mladi levi, The Generals, Srce, YU rock selekcija, September, Time, Atomsko sklonišče, Karamela, Junaki nočne kronike, Big Band RTVS, Blood Sweat & Tears, Tina Turner, Primož Grašič, Kornelije Kovač, Petar Ugrin, Jože Privšek, Josipa Lisac, Dado Topić, Ratko Divjak, Vedran Božić, Claudio Pascolli, Stevie Winwood, Jackie McCow, Goran Bregović, Tihomir Pop Asanović; v akustičnem obdobju pa Tomo Jurak, Janez Zmazek, Vlado Kreslin, Zoran Predin, Aleksander Mežek... Mnogokrat je sodeloval na festivalu Slovenska popevka in na vseh pomembnejših rock in boom festivalih v bivši Jugoslaviji in v Sloveniji. Za seboj ima turnee po ZDA, Rusiji, Italiji, Nemčiji, Belgiji, Poljski in Argentini ter nastope na jazz festivalu v Budimpešti in v Havani na Kubi. Članom

Združenja SAZAS sporoča: "Borite se za to, da bi vsi uporabniki izpolnjevali svoje obveznosti."

Milko Lazar
Leto pooblastila: 1994

Skladatelj resne glasbe Milko Lazar je rojen 14. marca 1965 v Mariboru. Svoje prvo delo je ustvaril leta 1980. Danes njegov opus obsega 7 simfoničnih del, več kot 20 komornih del, več kot 20 del za jazzovski orkester s solisti, več kot 100 jazzovskih skladb in več kot 100 priredb. Njegova najuspešnejša dela so Koncert za klavir in jazzovski orkester, CAM AGAS GUST CISTER AZIP COM za simfonični orkester, Sonata za harfo in klavir št. 2, Hunski hrbti za jazzovski orkester, Sonata za alt saksofon in klavir št. 1 in Glasba za godalni trio. Njegova dela so pod taktirkami Mathiasa Rüegga, Marie Schneider in Marka Letonje med drugimi izvedli orkester Slovenske filharmonije in simfoniki RTVS, solisti Bojan Gorisšek, Mojca Zlobko, Matjaž Drenvenšek, Emil Spruk ter Zagrebški kvartet saksofonov, Slovenski trobilni kvintet in Iowa University Saxophone Quartet. Sodeloval je na številnih festivalih in prireditvah doma in v tujini: Ljubljanski jazz festival, Leverkusenski jazz fest, Wroclawski jazz fest, Peruggia jazz fest, Expo 2000 Hannover, Alpentöne festival (Švica) in Zagreb jazz fest. Njegova komorna dela so izvajana v ZDA, Rusiji, Italiji, Avstriji, Hrvaški, Nemčiji in Franciji. Leta 1981 je predstavljal bivšo Jugoslavijo na Haydnovem festivalu v Eisenstadtu, prejel je zlatega petelina za najboljšo jazz ploščo v letu 2000.

Ivo Petrić
Leto pooblastila: 1993

Skladatelj resne glasbe Ivo Petrić je rojen 16. junija 1931 v Ljubljani. Svoje prvo delo je napisal leta 1951, danes pa njegov glasbeni opus obsega 190 skladb. Najbolj odmevnih je 8 sonat za različna pihala s klavirjem; 6 godalnih kvartetov; 4 pihalni kvinteti; 3 simfonije; različni koncerti za violino, violo, violončelo, razna pihala in trobila, klavir (z orkestrom); Gallusove metamorfoze, Integrali, Štirje letni časi, Groharjeve impresije, Dresdenski koncerti, Intarzije, Divertimento za Slavka Osterca... Mnoga dela so izdana na nosilcih zvoka in v tiskani obliki pri domačih in tujih založbah. Med leti 1962-82 je vodil ansambel Slavko Osterc, za katerega je napisal tudi 14 skladb. Njegova dela so med drugimi izvedli orkester Slovenske filharmonije, simfoniki RTVS, Poljski nacionalni orkester, Nizozemska filharmonija, Zagrebški solisti, Komorni orkester SF, Godalni kvartet SF, Pihalni kvintet RTVS, Zagrebški godalni kvartet... Sodeloval je na Warszawski jeseni, Zagrebškem bienalu, Dresdenskem festivalu, Musikprotokollu Graz, Festivalu v Ljubljani... Z ansambelom Slavko Osterc je gostoval v Nemčiji, Italiji, Avstriji, Romuniji, Iraku, Belgiji, na Poljskem in Švedskem... Za svoje delo je prejel sedem pomembnih nagrad doma in v tujini. 16 let je bil umetniški vodja Slovenske filharmonije, 30 let vodja Edicij DSS, kot glasbeni publicist pa piše članke in komentarje. Med člani SAZAS-a si želi "tolerantnosti do vseh kolegov in zaupanja v svoje delo."

Dušan Velkaverh
Leto pooblastila: 1993

Pisec glasbenih besedil Dušan Velkaverh je rojen 12. septembra 1943 v Georgetownu. Svoje prvo delo je napisal leta 1968, do danes pa jih je ustvaril okrog 615. Najuspešnejše skladbe, za katere je napisal besedila, so Dan ljubezni, Med iskrenimi ljudmi in Silvestrski poljub. Sodeloval je z večino izvajalcev na Slovenski popevki, z ansambli Pepel in kri, Hazard in drugimi. V okviru bivše Jugoslavije je dvakrat sodeloval na Evroviziji, na opatijskem in splitskem festivalu, na Zagreb festu, Beogradskom Proleću, na sarajevskem festivalu... Besedila piše v slovenščini, angleščini in srbohrvaščini.

Dušan Bavdek
Leto pooblastila: 1994

Dušan Bavdek, skladatelj resne glasbe, je rojen 17. julija 1971 v Kranju. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril leta 1978. Danes njegov glasbeni opus obsega okrog 70 del, od katerih so najbolj znana: Knjiga slik za glas in godala, Capricetto za flavto, violončelo in klavir, Obsojen za flavto, klarinet in kontrabas, "Quattro Affetti" – concertino za kontrabas in godalni orkester,

Prvi godalni kvartet in Kvarki za violino in klavir. Njegova dela izvajajo orkester Slovenske filharmonije, simfoniki RTVS, Ljubljanski godalni kvartet, Zoran Marković, Branko Robinšak, Trio 3, Pihalni kvintet Ariart, Egmont trio, David de Villers, Neda Martić... Sodeloval je na Slovenskih glasbenih dnevih, Kogojevih dnevih, festivalu Musica Danubiana, na koncertih Ateljeja Društva slovenskih skladateljev, kot delegat slovenske sekcije ISCM se je udeležil ISCM World Music Days. Je generalni sekretar ISCM World Music Days – Slovenia 2003. Prepričan je, da je SAZAS od svojih začetkov do danes opravil veliko delo in si želi, da bi geslo "v slogi je moč" tako kot doslej veljalo tudi v bodoče.

Janez Gregorc
Leto pooblastila: 1993

Janez Gregorc, skladatelj resne glasbe, je rojen 20. junija 1934. Svoje prvo delo je ustvaril leta 1953, vseh skupaj pa do danes okrog 220. Kot vodja akademskega orkestra Ad hoc je že v študentskih letih nastopal doma in na jazzovskih festivalih po Evropi. Na Mladinskem festivalu v Helsinkih je prejel nagrado za najboljši aranžma. Od leta 1962-97 je bil glasbeni producent na Radiu Slovenija. Med njegovih zahtevnejših stvaritev so najbolj odmevni baleti Žica (iz katerega je potem nastala še baletna glasba in orkestralna suita; zanjo je leta 1992 prejel nagrado Prešernovega sklada), Preludij k poletju, Perpetuum (zanj je leta 1995 prejel nagrado mesta Ljubljana) in Nori malar, simfonična dela Desonata, Numancija in Ime gore ter mnoge priredbe narodnih; za big band pa Hiša zvoka, Prostranost in Forsaken Lake. Njegove skladbe so zazvene v izvedbi znanih orkestrrov: Big Band RTVS, Big Band NDR, Big Band Copenhagen, Big Band Graz, Big Band

Beograd, simfonični orkester Hannover in berlinski simfonični orkester. Sodeloval je na jazz festivalih v Ljubljani, Helsinkih, Zurichu, Berlinu, Parizu, Kairu in v Moskvi ter na koncertih v Barceloni, Berlinu in na Dunaju.

Jure Robežnik
Leto pooblastila: 1993

Skladatelj zabavne glasbe Jure Robežnik je rojen 23. avgusta 1933 v Ljubljani. Svoje prvo delo je ustvaril leta 1955. Do danes jih je nastalo že 426. Njegove najuspešnejše melodije, globoko zasidrane v spomin slovenskih poslušalcev, so: Na vrhu nebotičnika, Orion, Pegasto dekle, Lastovke, Ptica vrh Triglava, Presenečenja, Človek, ki ga ni... Med najpogostejšimi izvajalci njegovih del najdemo revijski orkester RTVS, ansambel Mojmir Sepeta, Bele vrane in soliste: Eldo Viler, Ditko Haberl, Majdo Sepe, Braca Korena, Marjano Deržaj in druge. Njegova dela so požela številne uspehe na festivalu Slovenska popevka, na festivalu v Opatiji, na Olimpiadi pesmi v Atenah, na Festivalu Mediterana v Aleksandriji in na Splitskem festivalu.

Ivan Sivec
Leto pooblastila: 1993

Pisec glasbenih besedil Ivan Sivec je rojen 23. maja 1949 v Mostah pri Komendi. Svoje prvo besedilo je ustvaril leta 1973. Sledilo je izredno plodovito obdobje njegovega ustvarjanja, saj jih je do danes nastalo več kot 2200. Skupaj s svojimi poslušalci jih prepevajo vse znane skupine narodno-zabavne in zabavne glasbe. Med drugim je sodeloval z ansambli bratov Avsenik, Lojzeta Slaka in Franca Miheliča, s Heleno Blagne, Otom Pestnerjem, Milanom Ferležem... Za svoje ustvarjanje na področju glasbe je prejel 14 nagrad. Pripravil je magistrsko nalogo o glasbenem fenomenu Avsenik. Sicer je Ivan Sivec tudi eden izmed najbolj branih sodobnih slovenskih pisateljev. Skupaj je bilo natisnjenih več kot 220.000 izvodov Sivčevih knjig. Več knjig je bilo ponatisnjenih, več del dramatiziranih na Radiu Trst, po njegovem romanu Pozabljeni zaklad je bila pripravljena televizijska nadaljevanka. Na željo bralcev je svoje knjige predstavil na šolskih bralnih značkih in na literarnih večerih v več kot 300 krajih v Sloveniji, Avstriji, Italiji, Švici in na Švedskem. Njegovo sporočilo članom Združenja SAZAS pa je: "Ustvarjati in podarjevati drugim del svoje duše."

Lojze Slak
Leto pooblastila: 1996

Skladatelj, avtor besedil in aranžer narodno-zabavne glasbe Lojze Slak je rojen 23. julija 1932 v Jordan Kalu. Od leta 1957, ko je nastalo njegovo prvo glasbeno delo, do danes je ustvaril okrog 700 del, med drugim tudi velike uspešnice Kadar pa mimo hišce grem, Po dekle, Ej prijatelj, V dolini tihi, Titanic, Čebelar, Visoko nad oblaki, Postojnska jama, Srečno mlada Slovenija in Mama v izvedbi številnih ansamblov, solistov in orkestrrov: Rafko Irgolič, Tone Kozlevčar, Oto Pestner, Čuki, Igor in Zlati zvoki, bratje Slak, Fantje s Praprotna... Njegova dela so bila izvedena na številnih festivalih doma in širom Evrope, v ZDA, Kanadi in Avstraliji. Prejel je priznanje za največjo prodajo nosilcev zvoka v Sloveniji, priznanje Ameriške glasbene akademije in priznanje ameriške zvezne države Ohio za življenjsko delo. Želi si, da bi na avtorskem področju čimprej dosegli red na osnovi zakona.

Foto: DigitalVision

ODBOR ZA ZAŠČITO AVTORSKIH PRAVIC

Tomaž Habe
Leto pooblastila: 1995

Skladatelj, aranžer in pesnik Tomaž Habe je rojen 31. januarja 1947 na Vrhniki. Svojo prvo zabavno skladbo z naslovom Nazaj pod rodni krov je napisal leta 1962. Do danes jih je nastalo preko 200, od katerih so najbolj znane Oda Ireni, kantata Tanja – Sreča umreti je za svoj narod, Pomladna suita, Narodna in scherzo za rog in orkester, Kvintet za trobila, Suita Carnioli... Sodeloval je s Camera to Labacenis, Mendelssohn Strings (Madžarska), orkestrom Juventus, orkestrom Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana, simfoničnim orkestrom Domžale Kamnik in ansambli Mladi levi, Prijatelji, Katrinas... Doslej je sodeloval na Festivalu Ljubljana, Festivalu Bled, na mednarodnem festivalu v Grobljah, na Noči slovenskih skladateljev v letih 1998-2002, Slovenskih glasbenih dnevih v Barceloni leta 1999, na Musicori v Parizu... Na glasbenem področju se udeležuje tudi pedagoško – izdal je štiri komplete učbenikov za nauk o glasbi in štiri komplete solfeggia za srednjo šolo, izdaja instrumentalne skladbe za mandolinke in tamburaške skupine in ustvarja na zborovskem področju.

Primož Grašič
Leto pooblastila: 1997

Skladatelj zabavne glasbe in eden izmed najboljših slovenskih kitaristov Primož Grašič je rojen

30. junija 1968 v Kranju. Svoje prvo glasbeno delo je napisal leta 1997, vseh skupaj pa jih je do danes nastalo skoraj 100. Redno sodeluje z Big Bandom RTVS, je član Boško Petrovič All Stars Banda, ansambla Ratka Divjaka, Dominik Krajnčan Quarteta, spremljevalne skupine New Swing Quarteta, kot studijski glasbenik pa se pojavlja na več kot šestdesetih albumih, med drugim v sodelovanju z revijskim in simfoničnim orkestrom RTVS, Alenko Godec, Darjo Švajger, Marto Zore... V sodelovanju z Janezom Bončino-Benčem je kot aranžer prejel dve nagradi mednarodnih strokovnih žirij. Leta 1995 je bil nominiran za glasbeno nagrado zlati petelin za najboljšo priredbo tuje skladbe, leta 1997 pa je prejel zlatega petelina na področju jaza za ploščo Noč ima tisoč oči – Primož Grašič Quartet. Igral je na številnih festivalih in koncertih v tujini, med drugim v ZDA, Kanadi, Nemčiji, Švici, Veliki Britaniji, Irski, Franciji, Italiji, Nizozemskem, Hrvaški, Iranu. Sodeloval je z več kot 60 tujimi glasbeniki in dirigenti, med katerimi so številna znana imena: Alan Skidmore, Nigel Hitchcock, Herman Brauer, Lalo Shifrin, Steve Swallow, Clarke Terry... Želi si, da bi "na strokoven način čimbolj pripomogel k ureditvi razmer na področju avtorske zaščite."

Patrik Greblo
Leto pooblastila: 1996

Skladatelj zabavne glasbe Patrik Greblo je rojen 23. maja 1972. Svoje prvo delo je napisal leta 1989. Danes njegov glasbeni opus, sestavljen iz popevk, instrumentalnih del za komorne in orkestrske zasedbe in glasbeno-scenskih del obsega okrog 120 stvaritev. Za svoje delo je prejel številne nagrade: Songwriting Competition Winner, Boston, ZDA (1994, 1995);

Chicago Music Producer's Association Award (1995); Slovenska popevka – nagrada za aranžma (1998, 2001); MMS 2002 – nagrada za aranžma in nagrada strokovne žirije za skladbo. Sodeluje z revijskim orkestrom, Big Bandom in simfoniki RTVS, z Orkestrom slovenske vojske in s solisti: Darjo Švajger, Andrejem Šiferjem, Regino, Andražem Hribarjem, Ano Dežman, Karmen Stavec, Janom Plestenjakom, Aniko Horvat, Evo Škofič Maurer, Alenko Godec... Sodeloval je mnogih na festivalih v tujini: Slavyansky Bazar (Vlatsk, Belorusija); Slavyansky Bazar (Kiev, Ukrajina), Universe-talent (Praga, Češka). Z glasbo se ukvarja tudi kot dirigent in sovoditelj oddaje Povabilo na ples (TV Slovenija), je avtor glasbenih oddaj na radiu in televiziji, selektor in član žirij mednarodnih glasbenih festivalov FIDOF in programski vodja Novoletnega koncerta Avditorija Portorož ter koncerta ob zaključku Kulturnega poletja Avditorija Portorož.

Andrej Misson
Leto pooblastila: 1993

Skladatelj resne glasbe Andrej Misson je rojen 2. avgusta 1960 v Novem mestu. Svoje prvo glasbeno delo je napisal leta 1975, do danes pa jih je nastalo okrog 60. Njegova najbolj znana dela so Letni časi na besedilo Josipa Mur-na za mešani zbor; moteti Ave Maria, Pater noster, Magnificat, Iubilante deo, Ave maris stella za mešani zbor; Toccata, aria, finale za orgle; variacije V nebesih sem doma za orgle; Trio za flavto, čelo in klavir; Glasba za godala... Njegova dela med drugimi izvajajo Komorni zbor RTVS, Slovenski komorni zbor, Ljubljanski madrigalisti, Peter den Ouden, Rel-nata Bauer, Jože Banič, Melita Osojnik, Matej Zupan... Sodelo-

val je na Mladinskem pevskem festivalu v Celju, Festivalu Križanke, na Evropskem mesecu kulture in Naši pesmi v Mariboru. Je doktor znanosti glasbene teorije, docent na Akademiji za glasbo za kontrapunkt, organist, čembalist, zborovodja in udeleženec simpozija Slovenski glasbeni dnevi. Poleg tega se ukvarja z računalništvom v glasbi (z notacijo) in z glasbeno psihologijo.

Jani Golob
Leto pooblastila: 1993

Jani Golob, skladatelj resne glasbe, je rojen 18. januarja 1948. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril okrog leta 1970. Danes njegov glasbeni opus obsega dve operi, pet baletov, tri koncerte in več kot 100 aranžmajev, napisal pa je tudi glasbo za 11 celovečernih filmov, 53 gledaliških predstav in 19 TV nadaljevanj. Njegova najodmevnejša dela so Štiri slovenske ljudske pesmi za godala, za katere je prejel Župančičevo nagrado; Koncert za violino in orkester, za katerega je prejel nagrado Prešernovega sklada; operi Krpanova kobila in Medeja ter glasba za filma Poletje v školjki 1 in 2. Njegova dela so zazvenela v izvedbi simfonikov RTVS, Orkestra Slovenske filharmonije, Big banda RTVS, Revijskega orkestra RTVS, Kvarteta Tartini, Orkestra slovenske policije, Orkestra slovenske vojske, Berlinskih simfonikov, SNG Opere, orkestra iz Nancya, solistov Primoža Novšaka in Irene Grafenauer itd. V letih 1975, 76, 77 in 80 je sodeloval na Slovenski popevki, prejel nagrado Grand Prix de Musique Folklorique de Radio Bratislava, nagrado na 34. Festival du Film Publicitaire v Cannesu leta 1987 in nagrado na Tednu domačega filma leta 1986 in 1988. Želi si "več slovenske glasbe na radiu, televiziji in koncertih!"

NADZORNI ODBOR

Zoran Predin

Leto pooblastila: 1993

Skladatelj, aranžer, avtor besedil in izvajalec zabavne glasbe Zoran Predin je rojen 16. junija 1958 v Mariboru. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril leta 1979. Do danes jih je nastalo več kot 210, izmed katerih so najbolj znane uspešnice Praslovan, Ne mi dihat za ovratnik, Naša Lidija je pri vojaki, Čakaj me, Sonček je, Bolj star, bolj nor, Mentol bombon... Doslej je sodeloval z Arsenom Dedićem, Josipo Lisac in Goranom Bregovićem, simfoniki RTVS, APZ Tone Tomšič, godbo na pihala slovenske policije in z večino sodobnikov. Njegova dela so razveseljevala občinstvo na Pop delavnici, Omladinskih dnevih v Subotici, Noči evropske glasbe v Parizu, na koncertih v Londonu, Edinburghu, Mont Pellieru, v Pragi, na Dunaju in v vseh republikah bivše Jugoslavije. Članom Združenja SAZAS spo-

roča: "Če se sami ne bomo spoštovali, nas tudi nihče drug ne bo."

Tomaž Kozlevčar

Leto pooblastila: 1994

Skladatelj in aranžer zabavne glasbe Tomaž Kozlevčar je rojen 8. decembra 1956 v Ljubljani. Svoje prvo glasbeno delo je napisal leta 1974, danes pa njegov glasbeni opus obsega več kot 350 skladb in aranžmajev, od katerih so verjetno najbolj znane priredbe gospela in spirituala v izvedbi New Swing Quarteta in skladbe s prvih plošč nekaterih slovenskih solistov in skupin kot so Alenka Godec, Marta Zore, Irena Vrčkovnik, Pop Design, Pinocchio, Perpetuum Jazzile... Med drugim je uglasbil otroško poezijo Neže Maurer, priredil številne slovenske ljudske pesmi in glasbo za filma Poletje v školjki I in II. Na dolgem seznamu sodelovanj z ostalimi skupinami in solisti najdemo Regino, Rosano

Brajko, Heleno Blagne, Ota Pestnerja, Alfija Nipiča, Slavka Ivančiča, Mirana Rudana, Jana Plestenjaka, Zorana Predina, Casino Band, Golden Gate Quartet, Ratko Divjak Band, Ljubljanski godalni kvartet in tudi Big Band ter simfonični orkester RTVS ter APZ Tone Tomšič. Sodeloval je na Slovenski popevki, Melodijah morja in sonca in Orionu ter na ostalih festivalih doma in v tujini: Splitski in Opatijski festival, Lent, Festival Ljubljana, MESAM, Zagreb Jazz Fair, Piaza Grande Jazz Fest Novigrad, Euro Musica Linz, Ward Swingle Award Graz, Penjevjezis Jazz Festival (Litva), Festival nemega filma Pordenone, Festival božičnih pesmi Udine, Congregation of Southern Baptist Churches (ZDA)... Poleg tega ima za seboj koncertne turneje in nastope na nacionalnih TV hišah v vseh sosednjih državah in drugod po Evropi ter dvomesečno koncertno turnejo in TV nastop na CBN v ZDA. V vseh letih njegovega delovanja se prelivajo in dopolnjujejo ustvarjalska, poudarjalska in glasbeno-producentska dejavnost, pri svojem ustvarjanju pa je vedno črpal tako iz resne kot iz zabavne glasbe in jaza, kar odseva tudi v njegovem sporočilu članom Združe-

nja SAZAS: "Nujno je podirati navidezne bariere med zvrstmi!"

Alojz Ajdič

Leto pooblastila: 1993

Skladatelj resne glasbe Alojz Ajdič je rojen 6. septembra 1939 v Fojnici. Svojo prvo skladbo je ustvaril leta 1959. Nato jih je nastalo še več kot 50, izmed katerih so največ uspehov požele Kantata Ravensbrück, II. simfonija (Okno duše), III. simfonija za tolkala in orkester (zanjo je leta 1997 prejel nagrado Prešernovega sklada), Fatamorgana za orkester, Koncert za violino in orkester in opera Brata. Njegova glasbena dela so zazvenela doma in v tujini, tudi pod taktirkami znanih dirigentov, kot so: Pavel Kogan, Tadeusz Wojciechowski, Theodor Guschlbauer, Milan Horvat in Marko Letonja.

DISCIPLINSKO SODIŠČE

Janez Per

Leto pooblastila: 1993

Skladatelj, aranžer, avtor besedil in izvajalec narodno-zabavne glasbe Janez Per je rojen 9. junija 1947 v Mengšu. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril leta 1985. Do danes jih je napisal več kot 50, izmed katerih so najuspešnejša Bela vrtnica, Lovski rog, Mali raj, Nova pomlad, Pesem v slovo, Podoknica z baritonom in Pomladno cvetje. Je dolgoletni član Mengeške godbe, 26 let je bil poklicni glasbenik. Poleg baritona igra tudi bas kitaro in pozavno. Sodeluje v glavnem z Alpskim kvintetom, katerega člani sami pišejo glasbo, ki jo izvajajo. Z Alpskim kvintetom, ki je bil dolgo eden izmed najbolj iskanih slovenskih ansamblov v tujini, ima za seboj gostovanja na mnogih zahodnoevropskih radijskih in tele-

vizijskih postajah in številne koncerte v Švici, Franciji, Nemčiji in Avstriji.

Tadej Hrušovar

Leto pooblastila: 1994

Skladatelj zabavne glasbe Tadej Hrušovar je rojen 5. junija 1947 v Celju. Do danes je ustvaril več kot 330 del. Eno izmed njegovih največjih uspešnic Dan ljubezni je skupina Pepel in kri leta 1975 izvedla na Evroviziji. Na istem festivalu je sodeloval tudi leta 1990. Skladba Samo tvoje ime znam je leta 1977 požela velik uspeh na Splitskem festivalu, skladba Tu je Dalmacija se je dve leti kasneje uvrstila na prvo mesto. Članom Združenja SAZAS sporoča: "Le tako naprej!"

Vladimir Hrovat

Leto pooblastila: 1993

Skladatelj resne glasbe Vladimir Hrovat je rojen 20. januarja 1947 v Zagrebu. Svoje prvo glasbeno delo je ustvaril leta 1957. Danes njegov glasbeni opus obsega nekaj popevk in šansonov, priredbe lahke (zabavne) in ljudske glasbe za neobičajne zasedbe ter zborovska, komorna in simfonična dela. Njegova najuspešnejša dela so: Da hōra ta ćaninawa za ženski zbor in mali godalni sestav, Sonata za violino, kitaro in akordeon, Simfonietta za trobilni orkester in tolkala, Simfonia concertante za violončelo in orkester, Tehtanje duš za moški oktet, rog in orgle, Jesenski dež šumi narahlo za mešani zbor, vibrafon in godala, Rapsodija '65 ter Concertino za ustno harmoniko in orkester. Nekateri najbolj zna-

ni poustvarjalci njegovih del so Miloš Mlejnik (violončelo), Jože Banič (fagot), Hubert Bergant (orgle) in Jože Falout (rog), Trio Viribus Unitis, dekliški zbor Carmina Slovenica, APZ Tone Tomšič, komorni zbor RTVS, simfoniki RTVS, orkester Slovenske filharmonije... Njegova dela so bila izvedena na številnih festivalih doma in v tujini: Musica Danubiana, Kogojevi dnevi, Slovenski glasbeni dnevi, Musicora – Paris, Radiofonski festivali folklorne – Bratislava, itd. Vladimir Hrovat je multiinstrumentalist: igra violino, tenor banjo, bas kitaro, akordeon, klavir in kljunasto flavto, nastopa pa tudi kot koncertni solist in sicer na mandolini in predvsem na ustni harmoniki. Želi si, da bi se slovenski glasbeni avtorji izogibali odvečnim medsebojnim obtoževanjem in nepotrebnim ter brezplodnim notranjim sporom, ki le slabijo položaj vseh avtorjev.

Poročilo predsednika

Upravnega odbora SAZAS-a

Upravni odbor SAZAS-a je bil konstituiran 10. decembra 1998 v sestavi: predsednik Dušan Velkaverh, podpredsednik Ivo Petrič, člani: Janez Gregorc, Janez Bončina, Milan Ferlež, Jure Robežnik, Ivan Sivec, Lojze Slak in Dušan Bavdek. V obdobju med dvema skupščinama so se člani Upravnega odbora SAZAS-a sestali na konstitutivni seji, eni izredni seji in 20 rednih sejah. Povprečna udeležba članov UO na sejah je bila 88,36%, v 95% so člani UO SAZAS-a sprejemali sklepe soglasno. Na sejah Upravnega odbora SAZAS-a sta vedno prisostvovala tudi predstavnik Urada RS za intelektualno lastnino in predsednik Odbora za zaščito avtorskih pravic SAZAS-a.

Člani upravnega odbora so v tem obdobju delovali skladno s 30. členom Statuta, v katerem so določene pristojnosti upravnega odbora, in sicer:

1. Odločanje o sprejemu rednih in izrednih članov in ugotavljanje pogojev za prenehanje rednega in izrednega članstva:

Na 11. (17. maja 2001) in 12. (21. junija 2001) redni seji so člani UO ugotovili, da izpolnjuje pogoje za redno članstvo 129 avtorjev SAZAS-a, tako ima status rednega člana SAZAS-a skupaj 244 avtorjev.

2. Sprejemanje Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev:

Člani UO so potrdili spremembe Pravil-

nika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev na predlog OZAP-a na svoji 5. redni seji dne 16.12.1999. Temeljne spremembe so na področju vrednotenja posameznih glasbenih zvrsti in sistema pritožb. UO je določil datum objave in datum veljavnosti sprememb.

3. Sprejemanje finančnih načrtov in zaključnih računov:

Upravni odbor je v obdobju med dvema skupščinama skladno z veljavno slovensko zakonodajo nadziral in sprejemal finančne in zaključne račune SAZAS-a. Pod nadzorom Urada RS za intelektualno lastnino so bile opravljene tri redne revizije finančnega poslovanja SAZAS-a za leta: 1998, 1999 in 2000. Ob prvih dveh revizijah je Urad RS za intelektualno lastnino izrazil zadovoljstvo o delu SAZAS-a na področju finančnega poslovanja. Poročilo tretje revizije je bilo pozitivno, vendar pa so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti v načinu dela računovodstva, zato je Upravni odbor SAZAS-a sprejel sklepe, da se skladno z ugotovitvami revizije v najkrajšem možnem roku reorganizira način finančno materialnega poslovanja SAZAS-a. UO je redno spremljal realizacijo sprejetih sklepov. Na 16. redni seji UO, ki je bila 14. februarja 2002, je predstavnik Urada RS za intelektualno lastnino seznanil Upravni odbor SAZAS-a z vlogo Združenja za tisk in medije - prijava zaradi utemeljenega suma davčne utaje in ostale nepravilnosti ter dokazno gradivo proti Uradu RS za intelektualno lastnino in SAZAS-u. 26. februarja 2002 so začeli opravljati revidiranje finančnega poslovanja SAZAS-a inšpektorji Davčne uprave RS.

4. Sprejemanje splošnih obračunov avtorskih honorarjev na predlog Odbora za zaščito avtorskih pravic:

Upravni odbor SAZAS-a je redno sprejemal kriterije za obračune avtorskih honorarjev iz naslovov javnega izvajanja, javnega oddajanja in mehaničnih avtorskih pravic v obdobju med dvema sejama.

5. Pripravljanje in sklic seje skupščine:

Upravni odbor SAZAS-a je pričel s pripravi na skupščino na svoji 18. redni seji dne 18. aprila 2002.

6. Nadzorovanje poslovanja strokovne službe:

Upravni odbor je ves čas nadziral delo strokovne službe SAZAS-a na vseh področjih delovanja. V dnevni red vsake seje je bilo vključeno poročilo o delu strokovne službe med dvema sejama. Upravni odbor je preverjal realizacijo svojih sklepov na vsaki seji.

7. Imenovanje predsednika in podpredsednika Upravnega odbora izmed članov Upravnega odbora:

Člani UO so imenovali predsednika in podpredsednika na svoji konstitutivni seji 10.12.1998.

8. Drugostopenjsko odločanje o pritožbah avtorjev na sklepe Odbora za zaščito avtorskih pravic:

Upravni odbor je prejel dve pritožbi na odločbi Odbora za zaščito avtorskih pravic. Prva pritožba je bila obravnavana na 5. redni seji dne 16.12.1999. Druga pritožba je bila obravnavana na 10. redni seji dne 22.3.2001. UO je ugotovil, da sta obe pritožbi neutemeljeni.

9. Odločanje o vseh zadevah, ki niso v pristojnosti skupščine:

Upravni odbor SAZAS-a je dejavno nastopal na področju uveljavljanja slovenske zakonodaje s področja zaščite avtorskih pravic. Julija 2002 so člani Upravnega odbora aktivno sodelovali s člani parlamenta, ko so sprejemali spremembe Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. S sodelovanjem Urada RS za intelektualno lastnino je bilo doseženo, da poleg amandmaja o knjižnicah ni bil sprejet niti amandma, ki bi omogočil uporabnikom, da sami določajo tarife za uporabo glasbe.

Upravni odbor SAZAS-a si je v obdobju med dvema sejama prizadeval uresničiti zastavljene cilje prejšnje skupščine:

- zagotoviti še ažurnejše izplačevanje avtorskih pravic
- zagotoviti plačevanje avtorskih pravic s strani vseh uporabnikov
- doseči povišanje deleža slovenske glasbe v slovenskih medijih.

Prvi cilj je bil dosežen, za druga dva pa bodo potrebna dolgoročna prizadevanja. ■

Poročilo predsednika

Odbora za zaščito avtorskih pravic

Odbor za zaščito avtorskih pravic je bil konstituiran 10.12.1998 v sestavi: predsednik Dane Škerl, podpredsednik Mojmir Sepe in člani: Boris Frank, Andrej Misson in Karel Novak. V obdobju med dvema skupščinama so se člani OZAP-a sestali na osmih rednih sejah in eni korespondenčni seji. Povprečna udeležba članov OZAP-a na sejah je bila 82,50%. Zaradi smrti člana OZAP-a gospoda Borisa Franka je bil v odbor imenovan 16.03.2000 gospod Ivan Prešern.

Člani OZAP-a so delovali skladno s 33. členom Statuta SAZAS-a, ki določa pristojnosti OZAP-a, in sicer:

1. imenovanje predsednika izmed izvoljenih članov odbora za zaščito avtorskih pravic;
2. predlaganje besedila Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev;
3. določanje tarif in pogodb za uporabnike avtorskih del ter sklepanje tarifnih sporazumov z združenji uporabnikov;
4. odločanje o pritožbah avtorjev na kategorizacijo del in obračune honorarjev ter spremljanje celotne politike zaščite.

Spremembe pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev

Člani OZAP-a so na podlagi primerjalnih analiz pravilnikov tujih sestrskih društev pripravili spremembe Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev. Temeljne spremembe so bile narejene na področju vrednotenja posameznih glasbenih zvrsti, sistema pritožb in izplačil akontacij avtorskih honorarjev.

Priprava novega tarifnega pravilnika - pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del

Odbor za zaščito avtorskih pravic SAZAS-a je posodobil Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih neodrskih del. Spremembe se nanašajo predvsem na:

- določbe, ki omogočajo izterjavo avtorskih honorarjev na področju javnega izvajanja;
- točno je določena mesečna tarifa za radijske in televizijske postaje;
- definirana je kazen za uporabnika, ki izvaja zaščitena glasbena avtorska dela brez predhodnega dovoljenja SAZAS-a;

Odnosi z uporabniki

Člani OZAP-a so intenzivno spremljali odnose SAZAS-a z uporabniki. Na področju komercialne radiodifuzije so bila prekinjena pogajanja med SAZAS-om in ustreznima združenjima s tega področja. Sprejeta je bila odločitev,

da SAZAS sproži sodne postopke proti radijskim in televizijskim postajam, ki kršijo Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. OZAP je spremljal stanje na področju sodnih sporov. Ko je Ustavno sodišče RS zavrnilo pobudo za oceno ustavnosti, ki so jo vložili nekateri uporabniki, so se odnosi z uporabniki zaradi ugodno rešenih sodnih sporov v korist SAZAS-a bistveno izboljšali. V razlagi zavrnitve so člani ustavnega sodišča jasno definirali status avtorja in status avtorske pravice. Menili so, da ima avtor sam pravico odločanja o ceni svojega dela. Ustavno sodišče je ocenilo, da preverjanje kolektivnih organizacij s strani Urada RS za intelektualno lastnino presega zahteve zakona.

Po več kot enoletnih pogajanjih, v katerih so aktivno sodelovali tudi predstavniki Evropske komisije PHARE programa, so se kabelski operaterji in imetniki avtorskih in sorodnih pravic: Mednarodno združenje za kolektivno uveljavljanje pravic za avdiovizualna dela (AGICOA), Združenje privatnih radiodifuznih organizacij – Nemčija (VPRT) in Evropska unija za radiodifuzijo pravic (EBU), ki jih v Sloveniji zastopa SAZAS, 15. junija 1999 podpisali sporazum za televizijske in radijske programe, retransmisirane v kabelsko komunikacijskih sistemih v Sloveniji. S podpisom posamičnih pogodb med kabelskimi operaterji in imetniki pravic je tako dokončno legalizirana celotna programska ponudba kabelskih operaterjev, ki so člani Združenja kabelskih operaterjev Slovenije. Dokument ima še večjo težo, če upoštevamo dejstvo, da sporazum temelji na predlogih, ki so bili sprejeti tudi v okviru Evropske komisije. Slovenija s tem dejanjem nedvomno izstopa iz skupine držav v tranziciji in se postavlja ob bok državam zahodne Evrope. Podpis sporazuma je določil temeljne pogoje, pod katerimi lahko člani Združenja kabelskih operaterjev Slovenije po podpisu individualnih pogodb vključijo v svojo programske ponudbo programe nemških komercialnih TV postaj ter programe evropskih javnih TV postaj. Odločitev o tem, katere programe omenjenih imetnikov kabelskih pravic bodo kabelski operaterji vključevali v svoje ponudbe, pa je prepuščena njim samim.

Na področju mehaničnih avtorskih pravic so člani OZAP-a pripravili novo tipsko pogodbo za fonografsko industrijo, ki je v celoti usklajena s tipsko pogodbo BIEM-IFPI. Nova pogodba ne vnaša bistvenih

IN MEMORIAM

Udeleženci skupščine SAZAS-a so spomin na med dvema skupščinama preminule stanovske kolege:

KRUNA CIPCIJA (2002)
CIRILA CVETKA (1999)
MIROSLAVA MIŠKA HOČEVARJA (2001)
BORISA KOVAČIČA (1999)
BOŽIDARJA KANTUŠERJA (1999)
SLAVKA MIHELČIČA (2000)
STANKA PREKA (1999)
PRIMOŽA RAMOVŠA (1999)
DANIJELA DANETA ŠKERLA (2002)
EMILA ULAGO (2000)
JANEZA ŽNIDARJA (2000)

počastili z minuto molka.

sprememb v odnos med SAZAS-om in proizvajalcem. Novost je ta, da vsebuje določila, ki zagotavljajo redno plačevanje avtorskih honorarjev, redno prijavljanje posnetkov in prodaj fonogramov.

Konec maja 2002 so bila uspešno zaključena pogajanja med Združenjem lokalnih televizijskih postaj in SAZAS-om. Skladno s 153. členom Zakona o avtorski in sorodnih pravicah je bil sklenjen poseben sporazum med obema stranema. Podpisane so bile tudi pogodbe med posameznimi članicami združenja in SAZAS-om. V sporazumu so določeni splošni kriteriji za določanje višine avtorskega honorarja za javno oddajanje TV programov.

Decembra 2000 je potekla pogodba med SAZAS-om in RTVS. Stanje na področju odnosov med SAZAS-om in RTVS je zaskrbljujoče, saj do danes pogodba ni podpisana. Rešitev tega problema je primarna naloga Odbora za zaščito avtorskih pravic v naslednjem mandatnem obdobju.

Obračuni - male in mehanične avtorske glasbene pravice

V obdobju med dvema skupščinama je odbor določil kriterije za pripravo naslednjih splošnih obračunov in nadzoroval realizacijo izplačil za naslednja področja kolektivnega uveljavljanja avtorskih glasbenih pravic:

PRAVICE JAVNEGA ODDAJANJA (RTV)

RTV	1998
RTV	1999
RTV	2000
RTV	2001

PRAVICE JAVNEGA IZVAJANJA (PP)

PP	1997
PP	1998
PP	1999
PP	2000
PP	2001

Foto: DigitalVision

Izplačila SAZAS-a pogodbenim sestrskim društvom:

SAZAS je kot redni član Mednarodne konfederacije avtorskih društev (Confederation Internationale des Societes d'Auteurs et Compositeurs - CISAC) od 1. maja 1996 sklenil pogodbo o medsebojnem zastopanju z naslednjimi avtorskimi društvi:

DRUŠTVO	DRŽAVA	VRSTA PRAVIC	
		MALE	MEHANIČNE
ACUM	IZRAEL	X	X
AEPI	GRČIJA	X	X
AKKA/LAA	LATVIJA	X	X
AKM	AVSTRIJA	X	
APRA	AVSTRALIJA	X	
ARTISIJS	MADŽARSKA	X	X
ASCAP	ZDA	X	
AUSTROMECHANA	AVSTRIJA		X
BMI	ZDA	X	
BUMA	NIZOZEMSKA	X	
CASH	HONG KONG	X	X
EAU	ESTONIJA	X	X
GEMA	NEMČIJA	X	X
HDS	HRVAŠKA	X	X
IMRO	IRSKA	X	
KODA	DANSKA	X	
LATGA-A	LITVA	tX	
MESAM	TURČIJA	X	X
MUSICAUTOR	BOLGARIJA	X	X
NCB	SKANDINAVIJA		X
OSA	ČEŠKA	X	X
PRS	VELIKA BRITANIJA	X	
RAO	RUSKA FEDERACIJA	X	X
SACEM	FRANCIJA	X	
SADAIC	ARGENTINA	X	X
SGAE	ŠPANIJA	X	
SIAE	ITALIJA	X	
SOCAN	KANADA	X	
SOCOM	MAKEDONIJA	X	X
SODRAC	KANADA		X
SOKOJ	ZRJ	X	X
SOZA	SLOVAŠKA	X	X
SPA	PORTUGALSKA	X	
STIM	ŠVEDSKA	X	
SUISA	ŠVICA	X	X
TEOSTO	FINSKA	X	
TONO	NORVEŠKA	X	
ZAIS	POLJSKA	X	

SAZAS je obračunal avtorske honorarje zgoraj navedenim pogodbenim društvom:

za male pravice

Pravice javnega oddajanja za leta- 1997,1998,1999,2000

Pravice javnega izvajanja za leta- 1993,1994,1995,1996,1997,1998,1999,2000

za mehanične pravice:

za leta 1993-1998

MEHANIČNE PRAVICE IZ DRŽAVE:

V letu 1999 so bili izplačani avtorjem avtorski honorarji sledečih produkcij:

ZKP
MANDARINA
ENKRATNI PROJEKTI

Realizirana so bila izplačila 367 avtorjem.

V letu 2000 so bili izplačani avtorjem avtorski honorarji sledečih produkcij:

CORONA
ZKP
PANIKA
MENART IN UNIGRAF
DALLAS REC.
MANDARINA
ZLATI ZVOKI
KRT
ENKRATNI PROJEKTI

Realizirana so bila izplačila 584 avtorjem.

V letu 2001 so bili izplačani avtorjem avtorski honorarji sledečih produkcij:

ENKRATNI PROJEKTI
PANIKA
SRAKA IN ZKP
ZKP
SRAKA IN MADARINA IN ZLATI ZVOKI IN MENART
DALLAS REC
MENART
HELIDON
ARDITO

Realizirana so bila izplačila 1002 avtorjem.

V letu 2002 so bili izplačani avtorjem avtorski honorarji sledečih produkcij:

ENKRATNI PROJEKTI

Realizirana so bila izplačila 167 avtorjem.

Avtorski honorarji iz tujine (pogodbena društva), izplačani slovenskim avtorjem:

MALE PRAVICE

REPARTICIJSKO OBDOBJE 1993-2000 (140 obračunov)

ACUM, Izrael
AEPI, Grčija
AKM, Avstrija
APRA, Avstralija
ARTISJUS, Madžarska
BUMA, Nizozemska
EAU, Estonija
GEMA, Nemčija
HDS, Hrvaška
IMRO, Irska
KODA, Danska
OSA, Češka
RAO, Ruska federacija
SACEM, Francija
SGAE, Španija
SIAE, Italija
STIM, Švedska
SUISA, Švica
TEOSTO, Finska
TONO, Norveška

MEHANIČNE PRAVICE

REPARTICIJSKO OBDOBJE 1993-2000 (46 obračunov)

ACUM, Izrael
AEPI, Grčija
AUSTROMECHANA, Avstrija
GEMA, Nemčija
HDS, Hrvaška
OSA, Češka
SUISA, Švica

Angažma odbora v zvezi s tekočo problematiko

- Sodelovanje odbora pri oblikovanju informacijskih gradiv za avtorje in uporabnike.
- Spremljanje objav in sprejemanje stališč ob medijskih polemikah.
- Interveniranje ob očitnih kršitvah moralnih avtorskih pravic (navajanje podatkov o avtorjih glasbenih del v televizijskih špicah) ali nepooblaščen uporabi glasbe v oglaših.
- Tolmačenje spornih oziroma mejnih področij pri razvrščanju posameznih del v kategorije, tako po zvrsti kot po zasedbi.
- Priprava neobveznih mnenj o avtorsstvu na podlagi primerjalnih metod.
- Priprava neobveznih mnenj za pridobitev statusa samostojnih umetnikov oziroma kulturnih delavcev.
- Statistika:
 - Pritožbe avtorjev na kategorizacijo: obravnavanih 34 vlog;
 - Kategorizacija skladb članov SAZAS-a: obravnavanih 35 vlog;
 - Vloge uporabnikov: obravnavanih 9 vlog;
 - Vloge za prestop v članstvo tujih društev: obravnavanih 7 vlog;
 - Izplačila:
 1. Male avtorske pravice: 161 obračunov
 2. Mehanične avtorske pravice: 76 obračunov skupaj: 237 obračunov

Poročilo direktorja

strokovne službe SAZAS-a

Strokovna služba SAZAS-a je v obdobju med letoma 1998 in 2001 delala predvsem na dokončni ureditvi dokumentacije avtorjev in del, pospešitvi izplačil avtorskih honorarjev in ureditvi odnosov z uporabniki.

V zvezi s tem lahko ugotovimo naslednje:

Dokumentacija avtorskih del in reparticijski avtorskih honorarjev

Nadaljevali smo s posodabljanjem datotek in sistema za obdelavo podatkov o izvedbah avtorskih del. Trenutno vsebuje naša aktivna datoteka podatke o 84.042 avtorjih in 177.441 delih. Vsa dela slovenskih avtorjev, za katera obstajajo prijave, so dokumentirana v datoteki del. To se nanaša tako na dela, ki so jih avtorji prijavi na SAZAS, kot na dela, ki so jih avtorji prijavljali SOKOJ-u. Vsa dokumentacija avtorjev, ki je bila v SOKOJ-u, je namreč preseljena na SAZAS.

Kljub pogostim opozorilom avtorji še vedno neredno prijavljajo dela oziroma ne pošiljajo podatkov o spremembi naslova ali računa. Zato ponovno opozarjamo, da so pravice avtorja na pritožbo, če dela ni prijavil SAZAS-u, omejene. Prav tako so neprijavljena dela nižje točkovana.

V navedenem obdobju so izplačila avtorskih honorarjev na področju malih avtorskih pravic potekala v dogovorjenih rokih. Še vedno pa nismo zadovoljni z izplačili na področju pravic mehanske reprodukcije. Del založb namreč neredno prijavlja izdane projekte, ne plačuje računov ali jih plačuje z veliko zamudo, kar povzroča velike težave pri delu. Namesto dveh letnih obračunov, ki bi zajela vse izdaje pri vseh slovenskih produkcijah v določenem obdobju, pripravlja SAZAS veliko število manjših obračunov, ki zajemajo različne produkcije in različna obdobja. To seveda vpliva na zvišanje stroškov obdelave podatkov in dodatno obremenjuje delo službe.

Kot vedno so bila vrata SAZAS-a odprta vsem avtorjem za vse vrste pomoči-svetovanja pri sklepanju pogodb, pravnih nasvetov, reševanja različnih medsebojnih problemov,

reševanja problemov pri nepooblaščen uporabi avtorskih del ipd.

Javna izvajanja

Služba percepcije je v navedenem obdobju uvedla posodobljen program za evidenco uporabnikov in fakturiranja na področju javnega izvajanja. To je posledično prispevalo k povečanju števila uporabnikov s pogodbo. Datoteka uporabnikov vsebuje podatke o 9.950 uporabnikih avtorskih del, kar pomeni 148% povečanje v primerjavi z letom 1998. Torej je področje javnih izvajanj, ko gre za uporabo glasbe v hotelih, gostinskih obratih in drugih lokalih, v večini primerov urejeno. Še vedno pa se kot problem pojavljajo javna izvajanja na različnih prireditvah, zlasti ko gre za različne veselice ali manjše prireditve, saj je težko pridobiti vsa potrebna dokazila za postopek na sodišču.

Dejavnost službe percepcije nazorno pokaže število izdanih računov:

1998	12.235
1999	32.568
2000	37.224
2001	44.442

Še vedno pa se kot pereč problem zastavlja zbiranje sporedov izvedenih del, ki so osnova za delitev avtorskih honorarjev. Zato je SAZAS razvil tvorno sodelovanje z izvajalci, s čimer je izboljšal število in kakovost podatkov za obdelavo. Načrtujemo pa vzpostavitev sistema, ki bo stimuliral uporabnika, da prijavi izvedena dela SAZAS-u.

Javno oddajanje

Na področju javnega oddajanja so se zadeve na nekaterih področjih izboljšale, sočasnno pa so se zaostriale na najbolj občutljivem področju in sicer v odnosih z nacionalno RTV.

Poleg nekomercialnih radijskih postaj, ki v večini primerov redno plačujejo avtorske pravice, se v sistem zaščite vključuje vse večje število komercialnih radijskih postaj. K temu je delno prispevalo večje število uspešno končanih sodnih sporov, spremembe zakona o medijih, ki kot pogoj za vpis v razvid medijev zahtevajo dokazila o urejenih avtorskih pravicah in nenazadnje stalni stiki z različnimi postajami, v katerih je izpostavljena razlaga vsebine avtorskih pravic. Urejeni so tudi odnosi z večino lokalnih in regionalnih televizijskih postaj.

Na področju komercialne televizije pote-

ka večje število sporov zoper POP TV in Kanal A. Prvi spor, ki se nanaša na leto 1996, je zaključen v korist SAZAS-a. POP TV je vložil zahtevo za revizijo postopka.

Poseben problem so odnosi z RTV Slovenija. Z letom 2000 se je namreč iztekla medsebojna pogodba, tako da avtorske pravice trenutno niso urejene. SAZAS je vztrajal na tem, da avtorji ne morejo dobiti nižjega plačila, kot je to bilo v preteklosti, saj za to ni nobenih tehtnih razlogov. RTV Slovenija je v letu 2001 enostransko zmanjšala plačila za avtorske pravice na 2/3 prejšnjih plačil in nakazala 288.000.000 SIT. Za primerjavo – božičnica, ki jo je nacionalna RTV izplačala zaposlenim v letu 2001, je znašala 232.000.000 SIT, študentskem servisu pa je bilo v istem letu izplačano 546.000.000 SIT. Navedena primerjava nazorno govori o odnosu do ustvarjalnosti in ustvarjalcev, ki na radiu pokrivajo približno 70% programskega časa, na televiziji pa najmanj 35%.

Poleg sodnih sporov, ki jih SAZAS redno vodi zoper neplačnike, smo v reševanje navedenih problemov aktivno vključili tudi mednarodno organizacijo. Tako bo Mednarodna konfederacija avtorskih društev – CISAC poslala v Slovenijo svojega predstavnika, ki se bo seznanil s problematiko neurejenih pravic na področju komercialne radiodifuzije in o tem poročal Evropskem komiteju CISAC-a. Le-ta bo poročilo posredoval ustreznim organom EU in zahteval tudi ukrepe za preprečevanje več let trajajočega piratstva na tem področju.

V zvezi z navedenim ter organizirano medijsko gonjo zoper SAZAS lahko poudarimo, da se SAZAS neposredno pred desetletnico svojega obstoja sooča z najtežjo situacijo v svoji kratki zgodovini. Uspešna razrešitev nastalih problemov bi pomenila pomemben preskok v novo, višjo dimenzijo kakovosti avtorske zaščite in statusa avtorja v Sloveniji. Morebitni neuspeh pa bi pomenil izničenje vseh dosedanjih rezultatov in povratek na obdobje pred SAZAS-om. Zato za zaključek lahko ponovim stavek s prejšnje skupščine: če bo SAZAS obdržal kontinuiteto v sodelovanju in angažmaju vseh tistih, ki so v preteklih štirih letih aktivno sodelovali v oblikovanju in izvajanju avtorske zaščite glasbenih avtorjev, potem ni nobenega dvoma, da bodo tudi navedeni problemi uspešno razrešeni. ■

Finančno poročilo

za obdobje 1998–2001 s komentarjem

“Ustvarjalci niti ne morejo več naštetih eminentnih pravnikov, politikov, funkcionarjev ali strokovnjakov, ki že dve stoletji obravnavajo uso- do njihovih pravic; lahko pa na prste ene roke preštejejo tiste, ki jih je namesto “pravice imeti pravico” zanimal finančni rezultat, ki so ga us- tvarjalci dosegli. Večkrat sem skušal pri drugih ustvariti za- vest o neizogibni vzročno-po- sledični zvezi med pravico in denarjem (kakšna sramotna beseda!) in skoraj vedno sem se soočal z ravnodušnim ali celo sovražnim vedenjem – kot da lahko proklamacije o pomembnosti in prednosti intelektualnih pravic prehra- nijo avtorja, ki je poleg tega še tako nesramen, da zahte- va, kaj? DENAR!”

Iz poročila Jean-Loup Tourniera, nekdanjega direktorja francoskega društva SACEM in sedanjega predsednika CISAC-a, na 33. kongresu CISAC-a leta 1982.

Z navedenim citatom sem leta 1989 začel poročilo, ki sem ga pripravil za Komisijo za reorganizacijo SOKOJ-a po nalogu njenega predsednika Daneta Škerla. Šlo je za resen poskus spremembe okostenele strukture SOKOJ-a in njene zamenjave z novo, sodobno organizacijo, ki bi v ospredje postavila interese avtorja kot posameznika in ne interese tedanjih republiških in pokrajinskih društev. Zaradi močne opozicije srbskega in hrvaškega društva ter političnih dogodkov v začetku 90- tih let je poskus reorganizacije propadel. Nista pa propadla niti ideja niti delo, ki je bilo opravljeno za njeno realizacijo – vsa temeljna načela iz tedanjega poročila so bila namreč leta 1993 vgrajena v prvo slovensko organiza- cijo za zaščito avtorskih glasbenih pravic – SAZAS.

Naslednje leto bo SAZAS praznoval 10 let svojega obstoja. Nedvomno je to prilož- nost za podrobno analizo dosedanjega poslo- vanja in doseženih rezultatov. In kakšna je trenutna slika?

Vsaka poslovna analiza se običajno začne s finančnimi poročili. Priložene tabele dajejo osnovno sliko poslovanja SAZAS-a v ob- dobj 1998–2001.

Iz tabel je mogoče sklepati, da je bilo po- slovanje SAZAS-a v navedenem obdobju zelo uspešno – zlasti, če gledamo tabeli pri- hodkov in stroškov. Toda pri končni oceni poslovanja je potrebno upoštevati tudi reali- zacijo plačil, le-ta pa ni sledila fakturirani realizaciji. Gledano po posamičnih skupinah je bilo povprečno plačilo izdanih računov naslednje:

Nacionalna RTV: do leta 2001 so bili vsi izdani računi poravnani v celoti. Konč- ni račun za leto 2001 je bil poravnan v vi- šini 66%.

Komercialne RTV: plačila računov so v povprečju dosegala 10%.

Javna izvajanja: plačila računov so v povprečju dosegala 66%.

Mehanične pravice: plačila računov so v povprečju dosegala 60%.

Podatek o realizaciji plačil lahko kaže na dve možnosti:

1. Tarife SAZAS-a so previsoke in upo- rabniki ne plačujejo avtorskih pravic, ker te presegajo njihove možnosti. SAZAS kot monopolna organizacija vztraja na poziciji moči in izsiljuje uporabnike.

PREGLEDNICA FINANČNEGA POSLOVANJA V OBDOBJU 1998-2001

PRIHODKI	1998	1999	2000	2001
RTVS	257.300.642	304.156.754	380.112.611	537.054.861
KOMERCIALNE IN NEKOMERCIALNE RTV	171.573.311	409.650.412	191.075.576	390.267.739
JAVNA IZVAJANJA	175.545.798	291.663.597	304.907.734	378.620.900
MEHANIČNE PRAVICE	14.455.798	35.413.687	51.125.816	69.209.562
KABELSKA RETRANSMISIJA	0	0	44.939.535	54.352.607
HONORARJI IZ TUJINE	13.865.457	13.823.819	13.820.899	20.695.375
IZREDNI PRIHODKI	48.243.376	42.117.102	68.497.479	83.552.852
SKUPAJ	680.984.382	1.096.825.371	1.054.479.650	1.533.753.897
STROŠKI	145.324.425	205.577.550	215.272.671	248.384.762
% STROŠKOV	21,34	18,74	20,41	16,19

OBRAČUNANI IN IZPLAČANI SKLADI MALIH AVTORSKIH PRAVIC (RTV IN JAVNA IZVAJANJA)

	1998	1999	2000	2001
SAZAS	207.941.584	219.410.723	282.632.115	326.113.176
TUJINA	87.545.632	115.028.371	171.499.580	164.150.346
SKUPAJ	295.487.216	334.439.094	454.131.695	490.263.522

OBRAČUNANI IN IZPLAČANI SKLADI MEHANIČNIH PRAVIC

	1998	1999	2000	2001
SAZAS	8.518.094	11.369.742	27.639.001	42.123.409
TUJINA			9.388.007	
SKUPAJ	8.518.094	11.369.742	37.027.008	42.123.409

OBRAČUNANI IN IZPLAČANI SKLADI NADOMESTIL IZ TUJINE

	1998	1999	2000	2001
SAZAS	8.994.275	13.641.537	326.485	31.081.266

RAZVRSTITEV GLEDE NA PRIHODEK RTV PO PREBIVALCU

DRŽAVA	Prihodek RTV po prebivalcu	Nadomestilo po prebivalcu	Prihodek / nadomestilo	% nadomestila glede na BDP
1 ŠVICA	121	0,0827	0,0007	0,00006171
2 DANSKA	93	1,4842	0,0159	0,00004822
3 AVSTRIJA	85	3,1628	0,0370	0,00013801
4 NEMČIJA	72	0,6295	0,0088	0,00005062
5 V. BRITANIJA	67	0,0760	0,0011	0,00006792
6 ŠVEDSKA	65	0,1205	0,0019	0,00006414
7 SLOVENIJA	44	0,1962	0,0044	0,00018364
8 IRSKA	44	0,9671	0,0222	0,00007727
9 FRANCIJA	41	1,0590	0,0258	0,00010873
10 NIZOZEMSKA	40	0,6228	0,0158	0,00009757
11 ŠPANIJA	28	0,1876	0,0067	0,00015784
12 HRVAŠKA	27	0,9722	0,0360	0,00045116
13 ČEŠKA	15	2,9919	0,2015	0,00024528
14 SLOVAŠKA	11	0,2276	0,0198	0,00019477
15 POLJSKA	11	0,5632	0,0526	0,00085685
16 PORTUGALSKA	9	0,3586	0,0401	0,00020581
17 ESTONIJA	9	1,0789	0,1236	0,00077573
18 LATVIJA	7	0,9553	0,1430	0,00074538
19 MADŽARSKA	6	0,7986	0,1341	0,00028286

RAZVRSTITEV GLEDE NA VIŠINO NADOMESTILA PO PREBIVALCU

DRŽAVA	Prihodek RTV po prebivalcu	Nadomestilo po prebivalcu	Prihodek / nadomestilo	% nadomestila glede na BDP
1 AVSTRIJA	85	3,1628	0,0370	0,00013801
2 ČEŠKA	15	2,9919	0,2015	0,00024528
3 DANSKA	93	1,4842	0,0159	0,00004822
4 ESTONIJA	9	1,0789	0,1236	0,00077573
5 FRANCIJA	41	1,0590	0,0258	0,00010873
6 HRVAŠKA	27	0,9722	0,0360	0,00045116
7 IRSKA	44	0,9671	0,0222	0,00007727
8 LATVIJA	7	0,9553	0,1430	0,00074538
9 MADŽARSKA	6	0,7986	0,1341	0,00028286
10 NEMČIJA	72	0,6295	0,0088	0,00005062
11 NIZOZEMSKA	40	0,6228	0,0158	0,00009757
12 POLJSKA	11	0,5632	0,0526	0,00085685
13 PORTUGALSKA	9	0,3586	0,0401	0,00020581
14 SLOVAŠKA	11	0,2276	0,0198	0,00019477
15 SLOVENIJA	44	0,1962	0,0044	0,00018364
16 ŠPANIJA	28	0,1876	0,0067	0,00015784
17 ŠVEDSKA	65	0,1205	0,0019	0,00006414
18 ŠVICA	121	0,0827	0,0007	0,00006171
19 V. BRITANIJA	67	0,0760	0,0011	0,00006792

RAZVRSTITEV GLEDE NA RAZMERJE PRIHODEK RTV/NADOMESTILO AVTORJEM

DRŽAVA	Prihodek RTV po prebivalcu	Nadomestilo po prebivalcu	Prihodek / nadomestilo	% nadomestila glede na BDP
1 ČEŠKA	15	2,9919	0,2015	0,00024528
2 LATVIJA	7	0,9553	0,1430	0,00074538
3 MADŽARSKA	6	0,7986	0,1341	0,00028286
4 ESTONIJA	9	1,0789	0,1236	0,00077573
5 POLJSKA	11	0,5632	0,0526	0,00085685
6 PORTUGALSKA	9	0,3586	0,0401	0,00020581
7 AVSTRIJA	85	3,1628	0,0370	0,00013801
8 HRVAŠKA	27	0,9722	0,0360	0,00045116
9 FRANCIJA	41	1,0590	0,0258	0,00010873
10 IRSKA	44	0,9671	0,0222	0,00007727
11 SLOVAŠKA	11	0,2276	0,0198	0,00019477
12 DANSKA	93	1,4842	0,0159	0,00004822
13 NIZOZEMSKA	40	0,6228	0,0158	0,00009757
14 NEMČIJA	72	0,6295	0,0088	0,00005062
15 ŠPANIJA	28	0,1876	0,0067	0,00015784
16 SLOVENIJA	44	0,1962	0,0044	0,00018364
17 ŠVEDSKA	65	0,1205	0,0019	0,00006414
18 V. BRITANIJA	67	0,0760	0,0011	0,00006792
19 ŠVICA	121	0,0827	0,0007	0,00006171

2. Današnja družba ne zagotavlja učinkovitih možnosti za preprečevanje ne-pooblaščen uporabe avtorskih del. Zato SAZAS-u kot edini možnosti ostane radikalno znižanje tarife in s tem pomembno zmanjšanje avtorskih honorarjev ali pa dolgotrajni sodni postopki.

O tem, da SAZAS izkorišča svoj monopolni položaj, je javnost veliko govorila. Vedno pa je šlo za pavšalne izjave brez kakršnih koli resnih argumentov, kot so:

- tarifna načela so v nasprotju z evropsko prakso;
- tarife SAZAS-a so previsoke in bodo prisilile uporabnike, da prenehajo z uporabo glasbe ali pa bodo morali prenehati s svojo dejavnostjo;
- SAZAS se noče pogajati, ker mu je Urad RS za intelektualno lastnino odobril visoke tarife in zato lahko izsiljuje uporabnike;
- SAZAS zbira ogromne vsote denarja, ki jih ne deli avtorjem, zato uporabniki zahtevajo točna poročila o tem, kdo in v kakšni višini je prejel avtorske honorarje.

In kakšno je dejansko stanje v zvezi z navedenimi očitki?

Najprej je potrebno spomniti, da je v samem začetku svojega obstoja SAZAS gradil sistem avtorske zaščite pod mentorstvom avstrijskega društva AKM. AKM ni podprl SAZAS-a samo finančno z nakupom prve računalniške opreme, temveč je tudi strokovno podprl zgraditev ustrezne profesionalne strukture na področju uveljavljanja avtorskih pravic. To vlogo je kasneje prevzela skupina strokovnjakov iz držav EU v okviru programa PHARE. Kot eno temeljnih vprašanj se je zastavilo ravno vprašanje vzpostavitve konsistentnih tarifnih sistemov, ki bi temeljili na običajnih načelih, ki veljajo v državah EU. V zvezi s tem je Evropski komite CISAC-a dal tudi konkretna priporočila glede kriterijev, ki jih je potrebno upoštevati pri določanju višine obveznosti uporabnika. SAZAS je svoje tarife pripravil na podlagi priporočil.

RTV Slovenija

Pogodba med RTV Slovenija in SAZAS-om je bila sklenjena leta 1995. Povprečna višina avtorskega honorarja je v letu 1995 zvišana z 0,95% od naročnine na 2%. Sočasno je bilo dogovorjeno postopno letno višanje nadomestila, tako da je le-to v letu 2000 doseglo 3% od naročnine. Potrebno je poudariti, da je RTV Slovenija v letu 1995, ko je pogodba stopila v veljavo, plačevala 2% od naročnine za uporabo celotnega svetovnega glasbenega repertoarja v vseh svojih programih, med-

tem ko je Pošti Slovenije plačevala 3,5% za pobiranje naročnine. Prihodki iz oglaševanja niso bili vključeni v osnovo za obračun nadomestila.

Pogodba med SAZAS-om in RTV Slovenija je potekla 31. decembra 2000. Višina avtorskega honorarja v letu 2000 je znašala 3% od naročnine oziroma RTV prispevka. RTV Slovenija je v letu 2000 plačala 380.112.611 SIT avtorskih honorarjev.

Pogajanja za novo pogodbo so se pričela proti koncu leta 2000. SAZAS je predlagal, da odstotek avtorskih pravic iz prispevka ostane na isti ravni, to je 3%. Uvedlo pa naj bi se plačilo avtorskih pravic iz komercialnih prihodkov, in sicer: v letu 2001 0,5%, v letu 2002 1% in v letu 2003 in naprej 1,5%. Predstavniki RTV so ta predlog zavrnil in predlagali mesečno pavšalno plačilo avtorskih pravic. Višina mesečnega pavšala naj bi znašala 14.500.000 SIT ali približno 1/3 zadnjega mesečnega plačila. Osnovni argumenti predstavnikov RTV so bili, da so evropska sodišča sprejela stališče, skladno s katerim ni povezave med prihodkom uporabnika in višino avtorskih pravic; da se RTV sooča z različnimi finančnimi težavami; da se pojavljajo nove pravice in da je plačilo avtorskih pravic od RTV na prebivalca med najvišjimi v Evropi. Naknadno so podali dodatne razlage, skladno s katerimi odstotek od prihodka ni primerna osnova za obračun avtorskega nadomestila, in sicer:

1. Ker ne odraža dejanske uporabe zaščitene repertoire;
2. Ker ne odraža dejanskega avditorija, ki ga je uporabljen repertoar dosegel;
3. Ker ni nobene osnove, po kateri bi bil SAZAS udeležen v prihodkih, ki niso bili ustvarjeni z uporabo njihovih repertoarjev;
4. Ker je RTV prispevek vrsta javne datjave in to niso sredstva, ki bi služila ali se štela za prihodek iz RTV dejavnosti;
5. Ker se s sprejetjem tega stališča RTV Slovenija pridružuje večini evropskih nacionalnih RTV organizacij in spoštuje priporočila svoje krovne organizacije EBU (evropsko združenje nacionalnih televizij).

Po prvih izračunih, ki jih je RTV Slovenija pripravila na podlagi navedenih kriterijev, bi bilo plačilo avtorskih glasbenih pravic zmanjšano s 380.112.611 SIT na približno 150.000.000 SIT. Navsezadnje pa se je RTV odločila, da bo do nadaljnjega plačevala akontacijo avtorskega honorarja v višini 24.000.000 SIT mesečno oziroma 288.000.000 letno.

SAZAS temu, da se določi nov način obračuna obveznosti, ni nasprotoval. Je pa

ŠTEVILO UPORABNIKOV

REGIJE	1998	1999	2000	2001
LJUBLJANA	642	992	1279	1863
ŠTAJERSKA	1536	1991	2164	2829
GORENJSKA	978	1241	1424	1635
PRIMORSKA	565	838	1222	1462
PREKMURJE	880	1048	1140	1210
DOLENJSKA	209	285	313	350
SKUPAJ	4810	6395	7542	9349

ŠTEVILO UPORABNIKOV S POGODBAMI

REGIJE	1998	1999	2000	2001
LJUBLJANA	96	440	370	711
ŠTAJERSKA	436	392	398	465
GORENJSKA	138	193	242	322
PRIMORSKA	137	242	242	352
PREKMURJE	55	43	142	169
DOLENJSKA	30	PRI LJ.	86	130
SKUPAJ	892	1310	1480	2149

ŠTEVILO IZDANIH RAČUNOV

LETO	1998	1999	2000	2001
SKUPAJ	12.605	30.299	37.223	44.442

ZNESEK IZDANIH IN PLAČANIH RAČUNOV PO LETIH IN REGIJAH

REGIJE	1998		1999	
	fakturirano	plačano	fakturirano	plačano
LJUBLJANA	25.214.777,00 SIT	64.005.992,78 SIT	28.385.863,18 SIT	29.840.473,51 SIT
ŠTAJERSKA	23.746.846,80 SIT	85.629.406,00 SIT	19.572.942,76 SIT	19.572.942,76 SIT
GORENJSKA	11.135.637,72 SIT	48.012.706,02 SIT	19.572.942,76 SIT	19.572.942,76 SIT
PRIMORSKA	7.480.293,06 SIT	45.579.704,80 SIT	19.280.948,45 SIT	19.280.948,45 SIT
PREKMURJE	253.175,00 SIT	31.108.247,30 SIT	11.802.024,98 SIT	11.802.024,98 SIT
DOLENJSKA	PRI LJUBLJANI	15.175.318,05 SIT	7.696.098,17 SIT	7.696.098,17 SIT
SKUPAJ	157.509.826,00 SIT	67.830.729,58 SIT	289.511.374,95 SIT	116.578.351,05 SIT

ZNESEK IZDANIH IN PLAČANIH RAČUNOV PO LETIH IN REGIJAH

REGIJE	2000		2001	
	fakturirano	plačano	fakturirano	plačano
LJUBLJANA	81.300.657,83 SIT	41.884.391,97 SIT	100.366.881,79 SIT	59.901.021,51 SIT
ŠTAJERSKA	85.856.218,53 SIT	39.082.117,37 SIT	126.224.709,60 SIT	43.777.929,56 SIT
GORENJSKA	44.021.380,54 SIT	28.097.003,96 SIT	56.504.784,27 SIT	38.784.635,92 SIT
PRIMORSKA	53.228.615,50 SIT	32.089.073,44 SIT	55.887.669,20 SIT	36.965.873,18 SIT
PREKMURJE	28.715.417,91 SIT	14.937.028,57 SIT	26.280.890,80 SIT	15.918.967,03 SIT
DOLENJSKA	11.750.842,35 SIT	7.982.922,81 SIT	17.605.372,16 SIT	8.315.143,16 SIT
SKUPAJ	304.873.132,66 SIT	164.072.538,12 SIT	382.870.307,82 SIT	203.663.570,36 SIT

vztrajal pri stališču, da se že doseženi nivo plačila v nobenem primeru ne more zmanjšati. Z bivšim poslovnim direktorjem RTV Slovenije je bil dogovor o možni formuli za bodoča plačila avtorskih pravic že dosežen, vendar ga je tedanji generalni direktor zavrnil.

Ali je bila torej višina nadomestila, ki jo je zahteval SAZAS, nerealna in previsoka? Ali je način obračuna, ki temelji na odstotku od prihodka, nesprejemljiv? In končno, ali gre na nivoju EBU za neko obliko kartelnega sporazuma, ki naj bi na splošno znižal že dosežene nivoje plačil obveznosti nacionalnih RTV organizacij?

Odgovor na prvi dve vprašanji je nedvomno negativen. Dejstvo je, da obstajajo različni načini obračuna avtorskih pravic, toda veliko število držav še vedno obračuna nadomestila v odstotku od prihodkov

RTV organizacije, na primer sosednji Avstrija in Hrvaška. In nenazadnje – ne glede na način obračuna avtorskih pravic, se končni finančni rezultat vedno primerja s prihodkom RTV organizacije. Praviloma so ti odstotki v ostalih državah višji kot v Sloveniji.

Odnos med državami glede na prihodke, ki jih ustvari RTV organizacija po prebivalcu in nadomestila, ki ga plača avtorski organizaciji, ponazarjajo priložene tabele.

Iz tabel je razvidno, da je RTV Slovenija po prihodkih po prebivalcu uvrščena na 7. mesto med 19 nacionalnimi RTV organizacijami; vse tako imenovane države v tranziciji so uvrščene za našo nacionalno RTV organizacijo. Po višini nadomestila po prebivalcu, ki ga plačuje za avtorske pravice, pa je uvrščena na 17. mesto. Tokrat so vse države v tranziciji pred Slovenijo.

Zelo diskutabilen je argument, da SAZAS oziroma glasbeni avtorji ne more biti udeležen na prihodkih RTV, ki niso bili ustvarjeni z uporabo glasbenega repertoarja. Za katere prihodke gre? RTV Slovenija dobi prispevek za kritje stroškov poslovanja, ki vključujejo tudi plačilo različnih repertoarjev kot so avdio-vizualni, glasbeni, književni, športni, ipd. Zato so glasbeni avtorji v tem prihodku nesporno udeleženi – ravno tako kot v prihodku iz oglaševanja, ki vključuje tudi glasbeni repertoar. V skrajnem primeru bi lahko vsaka radiodifuzna organizacija zaposlila ustrezno število skladateljev, piscev besedil ipd. in uporabljala izključno njihova dela. Jasno je, da bi jim v tem primeru morala dati mesečno plačo – zakaj je potemtakem sporno plačilo celotnega svetovnega glasbenega repertoarja, ki po bistveno nižji ceni zagotavlja neomejene možnosti uporabe vseh glasbenih del, ki so bila kadar koli ustvarjena kjer koli v svetu? In končno – zakaj mora biti ravno plačilo za uporabo glasbenega repertoarja, ki zapolni največji del programske vsebine radiodifuznih organizacij, na simbolični ravni? Tako simbolični, da komaj presega božičnico, ki jo je RTVS izplačala zaposlenim leta 2001 in komaj presega polovico vsote, ki jo je RTVS v letu 2001 nakazala študentskem servisu.

V zvezi z zapleti z RTV Slovenija je UO SAZAS sklenil, da se pogajanja nadaljujejo, hkrati pa je sprejel tudi sklep, da se sproži sodni postopek za dokončno plačilo nadomestila za leto 2001 po zahtevi SAZAS-a.

Komercialne in nekomercialne radiodifuzne organizacije

Najnižji odstotek plačane realizacije je ravno na področju komercialne in nekomercialne radiodifuzije. Povprečno plačilo znaša 10% fakturirane vsote. Na navedenem področju poteka tudi največje število sodnih sporov. Vsota vseh terjatev, ki jih je dal SAZAS v tožbo, znaša 1.253.394.113 SIT. Do danes so dokončno zaključeni trije spori v skupni višini 16.642.750 SIT. Poleg tega so na drugi stopnji zaključeni še trije spori v skupni višini 406.454.690 SIT. V navedenih primerih so stranke na Vrhovno sodišče vložile zahteve za revizijo postopkov.

Ali so torej tudi v tem primeru zahteve SAZAS-a previsoke?

Večina komercialnih radijskih postaj je letos končno podpisala pogodbe, ki vsebujejo kriterije, ki jih je SAZAS oblikoval po dolgoletnih težkih pogajanjih bodisi s skupinami radijskih postaj bodisi s posamičnimi radijskimi postajami. Povprečno plačilo avtorskih pravic za radijske postaje znaša

3,85% od komercialnih prihodkov radijske postaje in 10% od prihodkov od posebej naročene glasbe (želje poslušalcev ipd.). Evropsko povprečje znaša 4,21%, torej je tarifa SAZAS-a nižja od evropskega povprečja. Podobno je s televizijskimi postajami, kjer znaša evropsko povprečje 3,2%, SAZAS pa je zahteval 2,85%.

Vsekakor pa je pozitivno dejstvo, da je avtorske pravice poleg nekomercialnih postaj letos uredila tudi večina komercialnih postaj ter nekomercialnih televizijskih postaj. Neposredno pred skupščino pa so se začela tudi uradna pogajanja med SAZAS-om ter POP TV in Kanalom A.

Javna izvajanja

Na področju javnih izvajanj se situacija postopoma umirja in večjih zapletov ni. Izjema so organizatorji večjih koncertov in prireditev. V zvezi s tem je Odbor za zaščito avtorskih pravic sprejel predlog nove tarife, ki je bila neposredno pred skupščino poslana Uradu za intelektualno lastnino v potrditev. Tarifa namreč vsebuje posebne popuste za uporabnike, ki prireditve prijavijo vnaprej in v določenih rokih pošljejo finančna poročila in sporede izvedenih del. Urejenost navedenih pravic ilustrirajo priložene tabele.

Mehanične pravice

Urejanju mehaničnih pravic bo letos posvečena posebna pozornost. Še vedno namreč nekatere produkcije ne spoštujejo pogodbenih obveznosti – ne prijavljajo pravočasno izdaj, ne pošiljajo poročil o prodaji in ne plačujejo pravočasno računov. To pomeni, da avtorji ne dobijo pravočasno izplačila svojih pravic, hkrati pa se bistveno podraži delo strokovne službe. Zato je SAZAS v nekaterih primerih sprožil sodne postopke za plačilo zapadlih obveznosti, v drugih primerih pa bo dovoljenje za izdajo pogojeval z vnaprejšnjim plačilom avtorskih pravic.

Izplačila avtorskih honorarjev

Izplačila avtorskih honorarjev so potekala v skladu s pravili SAZAS-a. V zvezi s tem je potrebno ponovno poudariti, da se pri izplačilih oblikujejo ustrezni skladi glede na vir prihodka in da med posamičnimi skladi ne prihaja do prelivanja sredstev. Torej – nadomestila, ki jih vplačajo komercialne in nekomercialne postaje, se delijo izključno avtorjem, katerih dela so bila izvedena v sporedih teh postaj. Enako je na področju javnih izvajanj – avtorski honorar, ki ga pobremo za eno prireditev ali koncert, se razdeli izključno med avtorje, katerih dela so bila izvedena na tej prireditvi ali koncertu in sicer sorazmerno s trajanjem izvedbe njihovih del.

Posebej je potrebno poudariti, da SAZAS pobrana nadomestila plasira izključno v depozite pri NLB z različnimi roki dospelja. Vse obresti, ki se naberejo tekom leta, se obvezno vključijo v delitveni sklad.

Zaključek

SAZAS je v začetku tega leta preživel pravo medijsko gonjo, ki je temeljila predvsem na pavšalnih ocenah ali anonimnih ovadbah s strani uporabnikov. Pogosto smo slišali ocene o ogromnih vsotah, ki se obračajo na SAZAS-u, o davčnih utajah, netransparentnosti poslovanja ipd. Govorilo se je tudi o tem, da bi morale biti tarife SAZAS-a prilagojene ekonomski moči uporabnika ipd. V izhodišču večine komentarjev je postavljena teza, da je delovanje SAZAS-a v temelju nepravilno. Teh trditev pa niso zanikali niti tisti, ki imajo podatke o poslovanju SAZAS-a in bi lahko tudi po uradni dolžnosti ukrepali, če bi bile ugotovljene nepravilnosti.

Torej: delo SAZAS-a nadzoruje Urad RS za intelektualno lastnino. Po določbah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah lahko urad zahteva inšpekcijski pregled in nadzor finančnega poslovanja. Omenjeni nadzor je urad preko pooblaščenih revizijskih hiš opravil vsako leto od leta 1998 naprej, ne glede na to, da ZASP ne določa, da bi moral biti nadzor opravljen vsako leto. Vsa mnenja revizorjev so bila pozitivna. Od konca februarja do 5. junija letos je poslovanje SAZAS-a preverjala tudi davčna inšpekcija. V poslovanju ni ugotovila nobenih nepravilnosti. Poleg tega so predstavniki urada navzoči na vseh sejah UO SAZAS-a, kar jim omogoča neposreden vpogled v način vodenja poslovne politike, sprejem sklepov ipd.

Ko govorimo o vplivu SAZAS-ovih tarif na poslovanje uporabnikov, se zastavljajo naslednja vprašanja:

- ali lahko RTV Slovenija glasbenim avtorjem plača nadomestilo, ki bi bilo vsaj na nivoju plačila študentskemu servisu?
- zakaj se je podvojilo število radijskih postaj od leta 1996 do danes, če pa jih avtorske pravice tako ogrožajo, da so po javnih izjavah sodeč obsojene na propad?
- v zadnjem obračunu je en sam avtor dosegel avtorski honorar na nivoju dveletne povprečne bruto plače v Sloveniji. Samo 10 avtorjev je preseгло enoletno povprečno bruto plačo v Sloveniji. Ali ne bi za spremembo začeli govoriti o tem, da bi morale biti tarife prilagojene tudi ekonomskim potrebam ustvarjalcev? Ali pa je ta tema, kot pravi Jean-Loup Tournier, preveč ramotna?

Istok Žagar

Poročilo predsednika

Nadzornega odbora SAZAS-a

Nadzorni odbor SAZAS-a je bil konstituiran 10. decembra 1998 v sestavi: predsednik Alojz Ajdič, člana: Tomaž Kozlevčar in Zoran Predin. V obdobju med dvema skupščinama so se člani Nadzornega odbora SAZAS-a sestali na 7 rednih sejah.

Člani NO so delovali skladno s 36. členom Statuta SAZAS-a in potrdili:

- Zaključni račun SAZAS-a za leto 1998
- Zaključni račun SAZAS-a za leto 1999
- Zaključni račun SAZAS-a za leto 2000
- Zaključni račun SAZAS-a za leto 2001

Člani Nadzornega odbora SAZAS-a so pregledali:

1. Revizijsko poročilo za poslovno leto 1998
2. Revizijsko poročilo za poslovno leto 1999
3. Revizijsko poročilo za poslovno leto 2000

Ugotovili so, da je v vseh treh revizijskih poročilih izraženo pozitivno mnenje o poslovanju SAZAS-a za zgoraj omenjeno obdobje. Preseneča pa dejstvo, da so bile v zadnjem poročilu ugotovljene določene nepravilnosti v načinu dela računovodstva, na katere

prejšnje revizije niso opozarjale. V zvezi s tem so bili sprejeti sklepi, da se skladno z ugotovitvami revizije v najkrajšem roku reorganizira način finančnega poslovanja SAZAS-a. Poleg kadrovskih sprememb so uvedene tudi ustrezne spremembe v računalniških programih, ki bodo omogočile popolnejši nadzor nad finančno materialnim poslovanjem. Na zadnji seji Upravnega odbora SAZAS-a je bil tudi sprejet Pravilnik o finančno materialnem poslovanju SAZAS-a. Nadzorni odbor ugotavlja, da so bile pripombe revizije predvsem formalne vsebine, nedvomno pa bodo prispevale k nadaljnji transparentnosti poslovanja SAZAS-a. V zvezi s tem se Nadzorni odbor pridružuje mnenju Upravnega odbora, da je potrebno v najkrajšem roku organizirati vse možne oblike obveščanja članov o dejavnostih Združenja SAZAS, saj večina nesporazumov, ki se pojavljajo v praksi, temelji na nezadostni obveščenosti članov. Na ta način bi bili člani objektivno obveščeni o problemih, s katerimi se sooča njihova organizacija in svojega mnenja ne bi oblikovali na podlagi informacij, ki jih v javnosti dajejo uporabniki avtorskih del. S tem bi dosegli širši angažma avtorjev na področju avtorskih pravic. ■

IZJAVA ZA JAVNOST

Zaščita avtorskih pravic v Sloveniji

V zadnjem času smo priča načrtovanim napadom medijev na našo organizacijo za zaščito avtorskih pravic – SAZAS. Člani Društva slovenskih skladateljev ostro protestiramo proti izkrivljenim in zlonamernim obtožbam, da naša organizacija ne deluje po zakonu o zaščiti avtorskih pravic. Poudarjamo, da opravljene kontrole niso odkrile nepravilnosti v poslovanju SAZAS-a. Vsi ti napadi imajo samo en cilj: onemogočiti izvajanje avtorske zaščite za naše in vse ostale avtorje po svetu, ki jih recipročno ščiti SAZAS. Z mednarodnimi pogodbami, ki jih ima SAZAS sklenjene s tujimi avtorskimi agencijami, so tako zaščiteni tudi naša dela v njihovih državah. Ta gonja je v zadnjem času opogumila številne uporabnike glasbenih del, da ne plačujejo dogovorjenih nadomestil za izvajanje glasbe, nekateri pa so bili med tem že tudi sodno zavezani plačati zapadle račune.

Največjo težavo pa predstavlja naša nacionalna RTV, ki je vsled te gonje prenehala s plačevanjem nadomestil v obsegu, ki je bil v preteklih letih dogovorjen in realiziran.

Slovenski skladatelji združeni v SAZAS-u bomo zato prisiljeni obvestiti vse mednarodne organizacije, s katerimi sodelujemo pri zaščiti avtorskih pravic (CISAC,...), in pričakujemo, da bodo ustrezno ukrepale. Opozarjamo pa, da bo ta mednarodni zaplet najbrž resno škodoval predvsem našemu približevanju ostalemu kulturnemu svetu in Evropi.

Člani Društva slovenskih skladateljev
Člani Združenja skladateljev, avtorjev in
založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije

Poslovanje SAZAS-a je čisto

Konec februarja in v začetku marca letos so nekateri mediji poročali o ovadbi zaradi utaje davkov, ki so jo proti SAZAS-u podali anonimno.

Davčni inšpektorji so delo na SAZAS-u v mesecu juniju zaključili in ugotovili, da v poslovanju SAZAS-a ni nobenih nepravilnosti, še najmanj davčne utaje. Dejstvo pa je, da se pojavl-

jajo različne možnosti interpretacije Zakona o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi z načinom obračunavanja DDV-ja pri izstavljanju računov za uporabo avtorskih del, vendar je SAZAS-ovo poslovanje usklajeno tudi z mnenjem, ki ga je v zvezi s tem podal Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino.

Težave, s katerimi se sooča SAZAS pri

svojem poslovanju, so obravnavali tudi na ministrstvu za gospodarstvo, kjer so se srečali ministrica dr. Tea Petrin s svojimi sodelavci in predstavniki SAZAS-a. Dogovorili so se za ustanovitev delovne skupine, katere naloga bo poiskati najboljšo možno rešitev za dopolnitev predvsem 153. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ki bo v prihodnje preprečila različne interpretacije zakona.

“SAZAS-ove težave izvirajo iz dejstva, da slovenska vlada SAZAS-a ne jemlje resno. Po eni strani mu je podelila koncesijo za zaščito avtorskih pravic, sočasno pa s svojo neresnostjo ni sposobna zagotoviti pogojev, v katerih bi bilo

zaščito mogoče izvajati. SAZAS bi moral ostreje nastopiti proti vladi in jo prijaviti Svetu Evrope z utemeljitvijo, da Slovenija s tako neresno podporo svoje lastne vlade pri izvajanju zaščite ni zrela za vstop v Evropsko unijo. V Sloveniji so televizije, ki plačujejo avtorske pravice in tiste, ki jih ne. Vlada bi morala SAZAS-u zagotoviti instrumente, s katerimi bi lahko po irskem modelu ukinili delovanje POP

TV, Kanala A in vseh ostalih piratskih televizij v Sloveniji. Na Irskem so naredili mrk, po katerem je bil takoj vzpostavljen red, ker je za postopkom irskega avtorskega društva trdno stala njihova lastna vlada.”

Zoran Predin o izvoru SAZAS-ovih težav

▼ V NASLEDNJI ŠTEVILKI

- Poročilo s Kongresa CISAC-a
- Poročilo o odnosih z uporabniki na področju radiodifuzije
- Iz sodne prakse
- Pogled v svet: avstrijsko društvo AKM
- Osemdesetletnica akademika Uroša Kreka